

Rhagarweiniad

Mae Ystadegau Ariannol Llywodraeth Leol yng Nghymru yn gyhoeddiad blynyddol a baratoir gan Cynulliad Cenedlaethol Cymru. Lluniwyd y mwyafrif o'r tablau hyn ar sail y ffigurau ariannol a roddwyd gan awdurdodau lleol i Cynulliad Cenedlaethol Cymru. Cydnabyddir yn ddiolchgar gydweithrediad yr awdurdodau lleol a chymorth adrannau eraill o'r llywodraeth a sefydliadau proffesiynol.

Rhanbarth dan sylw:

Mae'r ystadegau i gyd yn ymwneud â Chymru oni nodir fel arall.

Ffigurau crwn:

Mewn tablau lle gwnaed y ffigurau'n grynon hyd at y digid olaf agosaf, mae'n bosibl y gwelir ychydig o anghysondeb rhwng swm y gwahanol eitemau a'r cyfanswm a ddangosir.

Symbolau:

Defnyddir y symbolau canlynol drwy'r cyhoeddiad hwn:

- .. dim ar gael
- . dim yn gymwys
- llai na hanner y digid olaf a ddangosir
- r adolygu

Gellir cyfeirio ymholiadau am unrhyw un o'r tablau a gynhwysir yn y cyhoeddiad hwn at:

Y Gyfarwyddiaeth Ystadegol 3
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Parc Cathays
Caerdydd
CF10 3NQ

Rhif ffôn: (029) 2082 3404 / (029) 2082 3963

E-bost: stats.finance@wales.gsi.gov.uk

Rhagair

Ar y cyfan, daeth y trefniadau presennol ar gyfer ariannu refeniw a chyfalaf awdurdodau lleol i fodolaeth ym 1990-91 o ganlyniad i Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988 a Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989.

O ran refeniw, cyflwynodd y Llywodraeth gyfanswm gwario safonol fel ei barn o lefel briodol gwariant refeniw blynyddol llywodraeth leol. Dilewyd trethi domestig a chyflwynwyd y tâl cymunedol. Ailbrisiwyd gwerthodd trethiannol annomestig, pennwyd punt-dâl cenedlaethol a dosbarthwyd incwm trethi drwy gyfrwng cronfa genedlaethol. Ar yr ochr gyfalaf, yr oedd y prif newidiadau'n ymwneud ag ariannu gwariant cyfalaf, gan gynnwys cyflwyno cymeradwyaethau credyd. Ar 1 Ebrill 1993, cafodd y system refeniw ei newid ymhellach pan gyflwynwyd treth gyngor o dan Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 i gymryd lle'r tâl cymunedol fel y mecanwaith ar gyfer codi trethi lleol.

Ar 1 Ebrill 1995, daeth y pedwar awdurdod heddlu yng Nghymru yn awdurdodau ar wahân, yn cael grantiau a chyfran o'r trethi annomestig yn uniongyrchol o'r llywodraeth ganolog. Rhoddwyd pwerau iddynt bennu eu cyllidebau eu hunain ac i braeseptio'n uniongyrchol ar awdurdodau bilio i godi refeniw o'r dreth gyngor.

Dileodd Deddf Llywodraeth Leol (Cymru) 1994 y cynghorau dosbarth a'r cynghorau sir a'u disodli ar 1 Ebrill 1996 â chynghorau sir a chynghorau bwrdeistref sirol un haen. Mae'r awdurdodau newydd yn cyflawni'r holl swyddogaethau a gyflawnwyd o'r blaen gan y cynghorau dosbarth a'r cynghorau sir, gan gynnwys casglu'r dreth gyngor a threthi annomestig.

Cyflwynodd Deddf Llywodraeth Leol 2003, ymysg eraill, y system benthyca cynghorus awdurdod lleol. Rhoddodd hyn fwy o rheolaeth i awdurdodau lleol ar ariannu cyfalaf eu hun.

Gwelir diffiniadau a nodiadau manwl yn yr atodiadau.

Mae'r mwyafrif o'r data sydd wedi'u crynhoi yn y cyhoeddiad yma wedi'u cyhoeddi yn flaenorol fel datganiadau ystadegol ar wefan y Cynulliad (www.cymru.gov.uk/ystadegau). Cynhwysir fersiynau mwy manwl o'r data a rhoddir yn y cyhoeddiad yma yn StatsCymru (www.statscymru.cymru.gov.uk).

Cynnwys

1 Gwariant Refeniw

1.1	Gwariant refeniw.....	4
1.2	Ariannu gwariant refeniw gros	5
1.3	Gwariant refeniw, yn ôl gwasanaeth.....	6

2 Gwariant Cyfalaf

2.1	Cyfanswm gwariant cyfalaf.....	12
2.2	Ariannu gwariant cyfalaf, 1990-91 i 2003-04	13
2.3	Ariannu gwariant cyfalaf, 2004-05 i 2006-07.....	14
2.4	Rhagolwg o ofyniad cyfalaf, 2004-05 i 2007-08.....	14
2.5	Gwariant a derbyniadau cyfalaf, yn ôl gwasanaeth	15

3 Ardrethi Annomestig

3.1	Casglu ardrethi annomestig, yn ôl awdurdod bilio	20
3.2	Cyfraniadau at y gronfa ardrethi annomestig, yn ôl awdurdod bilio	21
3.3	Cyfran o ad-dosranedig ardrethi annomestig, yn ôl awdurdod	22
3.4	Cyfraniadau i'r gronfa ardrethi annomestig.....	23

4 Treth Gyngor

4.1	Nifer yr eiddo domestig fesul band treth gyngor, yn ôl awdurdod bilio, 2006-07 ..	28
4.2	Anheddau'r dreth gyngor	29
4.3	Eithriadau treth cyngor, yn ôl dosbarth eithriad	29
4.4	Cyfansoddiad y dreth gyngor band D gyfartalog, yn ôl awdurdod bilio, 2006-07...	30
4.5	Casglu'r dreth gyngor ar 31 Mawrth, yn ôl awdurdod bilio.....	31
4.6	Casglu'r dreth gyngor ar 31 Mawrth 2006	32

Atodiadau

Atodiad A	36
Atodiad B	52
Atodiad C.....	58

Geirfa	65
---------------------	-----------

1 Crynodeb

Mae gwariant refeniw yn cynnwys dwy elfen benodol, sef gwariant cyfredol a gwariant di-gyfredol.

Yn y bôn gwariant cyfredol yw'r gost a gysylltir â rhedeg gwasanaethau'r awdurdodau lleol, megis cyflogau gweithwyr, neu brynu nwyddau megis llyfrau ar gyfer ysgolion, neu wasanaethau megis lleoedd mewn cartrefi gofal preswyl. Mae gwariant refeniw hefyd yn cynnwys costau rhedeg o ddydd i ddydd megis gwres, goleuadau a glanhau adeiladau'r awdurdodau lleol neu redeg a chynnal-a-chadw cerbydau'r awdurdodau lleol. Mae'r gwariant hwn yn cael ei gydbwysu gan incwm o werthiannau, ffioedd, taliadau ac incwm arall heb fod yn grantiau. Mae gwariant refeniw yn cael ei ariannu gan y llywodraeth ganolog, ar ffurf grantiau cyffredinol a phenodol, y dreth gyngor a godir yn lleol a chyfraniadau o gronfeydd. Gwariant refeniw net yw gwariant refeniw gros llai'r gwariant hwnnw a ariennir trwy grantiau penodol heblaw grantiau'r heddlu. Y gofyniad cyllideb yw gwariant refeniw net llai gwariant a ariennir o gronfeydd yr awdurdodau lleol.

Mae gwariant di-gyfredol yn cynnwys ariannu dyledion ac unrhyw gyfraniadau refeniw uniongyrchol i wariant cyfalaf. Ariannu dyledion yw ad-dalu dyledion a'r llog cysylltiedig sy'n daladwy ar fenthyciadau a godir i ariannu hen wariant cyfalaf (adran 2).

Mae'r tablau yn yr adran hon yn ymdrin yn bennaf â gwariant alldro terfynol ar gyfer y blynyddoedd hyd at 2004-05 a gwariant wedi'i gyllidebu ar gyfer 2005-06 a 2006-07.

Mae tabl 1.1 yn dangos sut y mae lefel y gwariant refeniw (gweler yr eirfa) wedi newid rhwng 1990-91 a 2006-07.

- Rhwng 1996-97 a 2006-07, cododd gwariant refeniw gros 87 y cant o £3,409 miliwn i £6,384 miliwn (tabl 1.1).

Mae tabl 1.2 yn dangos y dadansoddiad o ariannu gwariant refeniw gros rhwng 1990-91 a 2006-07.

- Ers 1991-92, mae'r gyfran o refeniw gros a ariennir gan drethi lleol wedi cynyddu yn raddol i gyrraedd 17 y cant yn 2006-07 (tabl 1.2).

Mae tabl 1.3 yn dangos y dadansoddiad o wariant refeniw yn ôl gwasanaeth ac i bob pen o'r boblogaeth rhwng 2002-03 a 2006-07.

- Daeth gwariant refeniw gros i gyfanswm o £5,786 miliwn yn 2004-05 neu £1,960 y pen o'r boblogaeth (tabl 1.3). Roedd hwn yn gynydd o 10.4% dros 2003-04.
- O'r cyfanswm hwn, gwariwyd £2,011 miliwn ar wasanaethau addysg a gwariwyd £538 miliwn ar wasanaethau'r heddlu.

GWARIANT REFENIW

1.1 Gwariant refeniw (a)

	<i>£ miliynau</i>		
	Gwariant refeniw gros (b)	Gwariant refeniw net (c)	Y gofyniad cyllideb (d)
1990-91	2,519.6	2,157.5	2,169.5
1991-92	2,861.0	2,409.8	2,416.0
1992-93	3,048.4	2,575.5	2,587.0
1993-94	3,015.5	2,553.6	2,599.3
1994-95	3,147.2	2,682.4	2,698.9
1995-96	3,340.2	2,862.1	2,786.4
1996-97	3,409.0	2,917.6	2,907.7
1997-98	3,509.8	3,046.0	3,021.9
1998-99	3,638.6	3,162.6	3,161.7
1999-00	3,770.3	3,343.9	3,343.2
2000-01	4,010.0	3,511.2	3,540.2
2001-02	4,350.4	3,749.2	3,757.0
2002-03	4,708.6	3,929.8	3,957.6
2003-04	5,242.8	4,238.2	4,261.4
2004-05	5,785.7	4,404.9	4,410.6
2005-06 (e)	6,103.8	4,737.5	4,668.0
2006-07 (e)	6,383.7	5,027.0	4,967.3

Ffynhonnell: Ffurflenni Alldro Refeniw a Cyllid Refeniw

- (a) Am flynyddoedd hyd at ac yn cynnwys 1999-2000 mae'r tabl yma yn cynnwys gwariant awdurdodau lleol, yn cynnwys gwasanaethau heddlu a thân, ynghyd ag ardollau gan gynghorau sir a chynghorau bwrdeistref sirol i awdurdodau parciau cenedlaethol, sy'n gyfrifol am tua 25% o wariant parciau cenedlaethol. Nid yw'r tabl yma yn cynnwys y 75% sy'n weddill o'r gwariant yma am y blynyddoedd hyn. O 2000-01 ymlaen mae'r ffigurau yn cynnwys holl wariant parciau cenedlaethol, gan gynnwys y grant 75% o llywodraeth ganolog a eithrir yn y blynyddoedd blaenorol.
- (b) Gwariant refeniw gros yw cyfanswm gwariant yr awdurdodau lleol ar wasanaethau, ynghyd â thaliadau cyfalaf, ond yn net o unrhyw incwm o werthiannau, ffioedd, a thaliadau a ffynonellau eraill heb fod yn ffynonellau grant. Mae'n cynnwys gwariant a ariennir gan grantiau penodol. Mae'r ffigurau wedi cael eu haddasu er mwyn cyfrif am gostau pensiwn FRS17.
- (c) Gwariant refeniw net yw gwariant refeniw gros heb gynnwys yr hyn a ariennir gan yr holl grantiau penodol heb fod yn grantiau'r heddlu. Mae'r ffigurau ar gyfer y blynyddoedd cynharach wedi'u hailwampio i fod yn gyson â'r diffiniad presennol hwn o wariant refeniw net.
- (d) Y gofyniad cyllidebol yw gwariant refeniw net heb gynnwys yr hyn a ariennir o gronfeydd yr awdurdodau lleol. Swm y gwariant a ariennir gan y dreth gyngor a chymorth cyffredinol gan y llywodraeth ganolog ydyw, h.y. grant cynnal refeniw, grant yr heddlu, ardrethi annomestig wedi'u hail ddsbarthu, ac unrhyw ryddhad grant ar gyfer y tâl cymunedol neu'r dreth gyngor. Mae'r ffigurau ar gyfer y blynyddoedd cynharach wedi'u hailwampio i fod yn gyson â'r diffiniad presennol hwn o'r gofyniad cyllidebol.
- (e) Cyllidebau.

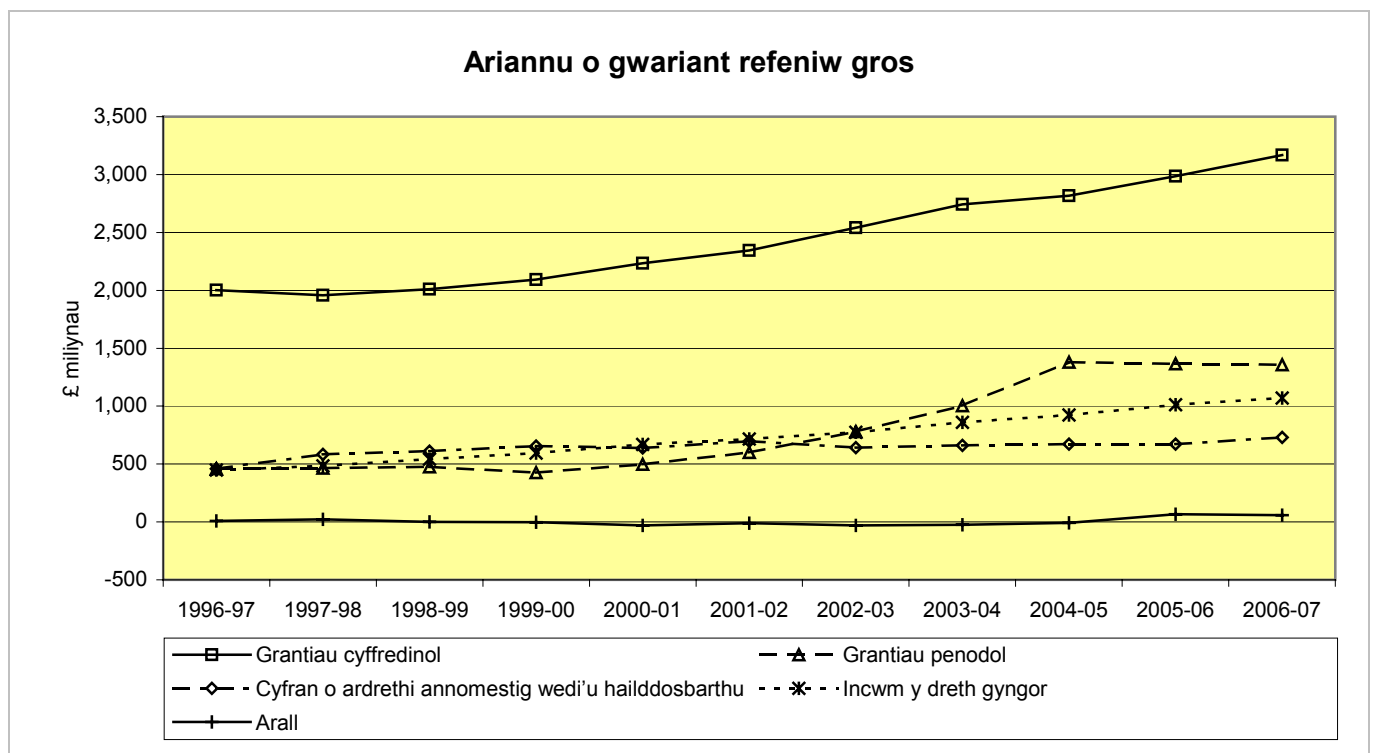
1.2 Ariannu gwariant refeniw gros

£ miliynau

	Gwariant refeniw gros	Ariannwyd gan:				Arall (d)
		Grantiau cyffredinol y llywodraeth (a)	Grantiau penodol y llywodraeth (b)	Cyfran o ardrethi annomestig wedi'u hailddosbarthu	Incwm y tâl cymunedol / y dreth gyngor (c)	
1990-91	2,519.6	1,249.6	362.0	443.0	477.1	-12.2
1991-92	2,861.0	1,659.9	451.3	525.0	231.5	-6.6
1992-93	3,048.4	1,752.7	472.8	536.0	298.7	-11.9
1993-94	3,015.5	1,807.0	461.8	470.2	322.6	-46.2
1994-95	3,147.2	1,881.2	464.7	464.0	354.4	-17.1
1995-96	3,340.2	1,873.1	478.1	520.0	394.1	74.9
1996-97	3,409.0	2,000.8	491.4	459.0	449.2	8.6
1997-98	3,509.8	1,956.8	463.8	584.0	483.3	21.8
1998-99	3,638.6	2,008.9	476.0	612.0	541.8	-0.1
1999-00	3,770.3	2,093.1	426.4	656.0	595.9	-1.1
2000-01	4,010.0	2,234.0	498.8	638.0	670.1	-30.9
2001-02	4,350.4	2,345.4	601.1	697.0	716.4	-9.5
2002-03	4,708.6	2,540.9	778.8	643.0	775.7	-29.7
2003-04	5,242.8	2,742.6	1,004.7	660.0	861.0	-25.4
2004-05	5,785.7	2,816.8	1,380.8 (e)	672.0	924.1	-8.0
2005-06 (f)	6,103.8	2,986.6	1,366.3	672.0	1,012.0	66.9
2006-07 (f)	6,383.7	3,168.7	1,356.7	730.0	1,071.2	57.1

Ffynhonnell: Ffurflenni Alldro Refeniw a Cyllid Refeniw

- (a) Gan gynnwys yr holl grantiau heb eu neilltuo, sef y grant cynnal refeniw, grant yr heddlu, grant cynllun lleihau'r dreth gyngor a grant trosiannol.
- (b) Gan gynnwys grantiau penodol ac atodol, heb gynnwys grant yr heddlu a grant budd-dâl dreth gyngor.
- (c) Yn cynnwys praeseptau'r cyngorau cymuned, ac incwm a gwmpesir gan grant budd-dâl y tâl cymunedol / y dreth gyngor, ond nid yw'n cynnwys grant cynllun lleihau'r dreth gyngor.
- (d) Yn cynnwys defnyddio cronfeydd yr awdurdodau lleol, neu cyfrannu atynt, a mân addasiadau eraill.
- (e) Cyflwynwyd grant penodedig newydd ar gyfer ad-daliadau rhent i denantiaid HRA sy'n cyfro 100% o wariant yn 2004-05.
- (f) Cyllidebau.

GWARIANT REFENIW

1.3 Gwariant refeniw, yn ôl gwasanaeth (a)

Gwasanaeth	<i>£ miloedd</i>				
	2002-03	2003-04	2004-05	2005-06 (b)	2006-07 (b)
Cynghorau sir/bwrdeistref sirol:					
Addysg	1,738,748	1,920,714	2,011,314	2,100,874	2,182,202
Gwasanaeth cymdeithasol	856,562	987,304	1,069,199	1,114,500	1,221,937
Llysoedd ynadon, crwneriaid ac eraill (c)	25,697	28,766	30,259	2,785	2,912
Rhewlydd a thrafnidiaeth	217,321	240,786	256,662	260,249	287,249
Tai'r cronfa gyngor, yn cynnwys budd-dâl (d) (e)	329,646	371,233	632,390	679,109	692,705
Budd-dâl y dreth cyngor a gweinyddu (f)	33,930	36,034	29,970	28,012	27,680
Llyfrgelloedd, diwylliant, treftadaeth, chwaraeon ac hamdden	207,643	217,545	239,404	237,104 (r)	250,762
Gwasanaethau amgylcheddol lleol (g)	227,585	262,209	289,555	306,400 (r)	335,355 (r)
Planio, economaidd a datblygu cymunedol	69,820	86,098	98,610	101,693 (r)	107,435
Gweinyddu canolog a refeniw arall (h)	182,151	201,695	191,162	276,360 (r)	250,903 (r)
Ariannu dyled	237,952	250,792	258,759	274,698 (r)	294,687 (r)
Pob cyngor sir a chynghorau bwrdeistref sirol	4,127,054	4,603,176	5,107,283	5,381,785	5,653,827
Heddlu					
	459,769	510,368	538,248	568,735	572,166
Tân					
	108,978	115,505	124,467	136,091	140,965
Parc cenedlaethol					
	12,812	13,794	15,710	17,213	16,783
Gwariant refeniw gros					
Grantiau penodol (e)	4,708,612	5,242,843	5,785,707	6,103,824	6,383,741
Gwariant refeniw net	-778,795	-1,004,688	-1,380,803	-1,366,301	-1,356,736
Rhoi i (+) / tynnu o gronfeydd (-)	3,929,817	4,238,155	4,404,904	4,737,522	5,027,005
Y gofyniad cyllideb	27,756	23,256	5,736	-69,474	-59,746
	3,957,573	4,261,411	4,410,640	4,668,049	4,967,259

- (a) Dangosir gwariant ar wasanaethau heb gynnwys yr hyn a ariennir gan werthiannau, ffioedd a thaliadau, ond gan gynnwys yr grantiau penodol. Mae'r ffigurau wedi cael eu haddasu er mwyn cyfrif am gostau pensiwn FRS17. Mae cyfrifiadau £ y pen yn defnyddio amcangyfrifon canol-blwyddyn y Cofrestrwyd Cyffredinol o'r boblogaeth ar gyfer 2002, 2003 a 2004.
- (b) Cyllidebau.
- (c) Trosglwyddwyd y cyfrifoldeb dros lysoedd ynadon i'r Adran Materion Cyfansoddiadol ar 1 Ebrill 2005.
- (d) Yn cynnwys budd-dâl tai, a chostau tai'r sector preifat megis darpariaeth ar gyfer y digartref. Ddim yn cynnwys tai sydd ym mherchnogaeth y cyngor.
- (e) Am 2004-05 ymlaen, yn cynnwys ad-daliadau rhent a ganiatwyd i denantiaid HRA ac ariannir 100% trwy grant. Heb gynnwys grant heddlu a grant budd-dâl treth gyngor.
- (f) Ni chynhwysir gwariant ar wariant budd-dâl y dreth gyngor a ariennir gan y grant penodol oddi wrth yr Adran Gwaith a Phensiynau.
- (g) Yn cynnwys mynwentydd ac amlogfeydd, diogelwch cymunedol, iechyd yr amgylchedd, cynghorau cymuned, chasglu/gwaredu gwastraff a gwasanaethau canolog i'r cyhoedd megis cofrestru genedigaethau ac etholiadau.
- (h) Yn cynnwys gwasanaethau amaethyddol, amddiffyn yr arfordir, atal llifogydd a cynghorau cymuned. Yn cynnwys costau gweinyddol canolog rheoli corfforaethol, cynrychiolaeth ddemocrataidd a rhai costau, megis y rhai sy'n ymwneud â chyfraniadau blynyddoedd blaenorol neu chyfraniadau pensiwn ychwanegol na ddylai gael eu dyrannu i wasanaethau unigol. Mae'r ffigur hefyd yn cynnwys gwariant cyfalaf a godir ar y cyfrif refeniw ac mae'n net o unrhyw log y disgwylir iddo Gronni ar weddillion.

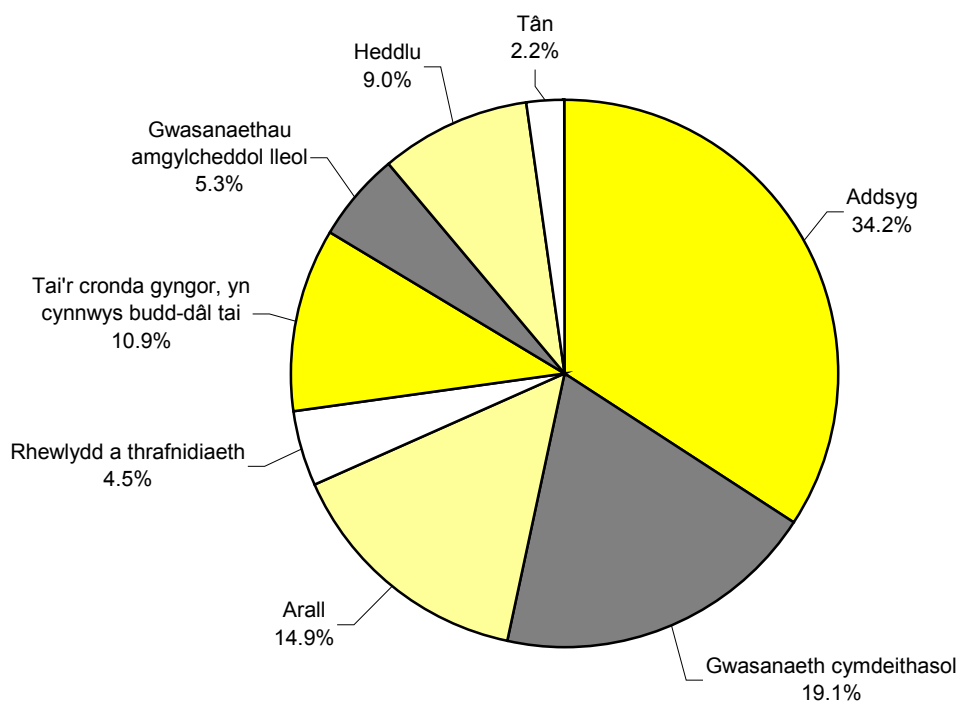
1.3 (parhad) Gwariant refeniw, yn ôl gwasanaeth, y pen o'r boblogaeth (a)

£ y pen

2002-03	2003-04	2004-05	2005-06 (b)(r)	2006-07 (b)	Gwasanaeth
					Cyngorau sir/bwrdeistref sirol:
595	654	681	712	739	Addysg
293	336	362	377	414	Gwasanaeth cymdeithasol
9	10	10	1	1	Llysoedd ynadon, crwneriaid ac eraill (c)
74	82	87	88	97	Rhewlydd a thrafnidiaeth
113	126	214	230	235	Tai'r cronfa gyngor, yn cynnwys budd-dâl (d) (e)
12	12	10	9	9	Budd-dâl y dreth cyngor a gweinyddu (f)
71	74	81	80	85	Llyfrgelloedd, diwylliant, treftadaeth, chwaraeon ac hamdden
78	89	98	104	114 (r)	Gwasanaethau amgylcheddol lleol (g)
24	29	33	34	36	Planio, economaidd a datblygu cymunedol
62	69	65	94	85 (r)	Gweinyddu canolog a refeniw arall (h)
81	85	88	93	100 (r)	Ariannu dyled
1,412	1,567	1,730	1,823	1,915	Pob cyngor sir a chyngorau bwrdeistref sirol
157	174	182	193	194	Heddlu
37	39	42	46	48	Tân
4	5	5	6	6	Parc cenedlaethol
1,611	1,784	1,960	2,067	2,162	Gwariant refeniw gros
-266	-342	-468	-463	-460	Grantiau penodol (e)
1,344	1,443	1,492	1,605	1,703	Gwariant refeniw net
9	8	2	-24	-20	Rhoi i (+) / tynnu o gronfeydd (-)
1,354	1,450	1,494	1,581	1,682	Y gofyniad cyllideb

Ffynhonnell: Ffurflenni Alldro Refeniw a Cyllid Refeniw

Dadansoddiad o wariant refeniw gros: 2006-07

2 Crynodeb

Buddsoddiad yng ngwasanaethau'r awdurdodau lleol yw gwariant cyfalaf, sef yn bennaf darparu, caffael a gwella asedau penodedig megis tir, adeiladau, cerbydau a pheiriannau ynghyd â thalu grantiau a blaensymiau i gyrff penodol, megis grantiau adnewyddu tai a wneir i berchnogion tai preifat. Mae derbyniadau cyfalaf yn deillio fel rheol o waredu asedau penodedig, er enghraifft gwerthu tai cyngor, ac o ad-dalu grantiau a blaensymiau.

Crynoir cyfanswm gwariant cyfalaf (gweler yr eirfa) yn nhabl 2.1. Dadansoddir y cyfansymiau yn wariant ar asedau penodedig (megis prynu neu adeiladu adeiladau newydd a chaffael tir, cerbydau neu beiriannau) ac ar grantiau a blaensymiau a delir i gyrff amrywiol (yn bennaf grantiau adnewyddu a delir i berchnogion tai preifat). Dros y cyfnod 1990-91 i 1995-96, cyn yr ad-drefniant llywodraeth leol, fe gododd gwariant cyfalaf yn gyson. Yna fe ddisgynnodd yn raddol hyd at 1999-2000 cyn cynyddu unwaith eto. Mae rhagolygon am 2005-06 yn dangos cynnydd sylweddol ar flynyddoedd blaenorol. Er hynny, mae profiad yn dangos bod rhagolygon yn tueddu i oramcangyfrif.

- Cyfanswm gwariant cyfalaf yr awdurdodau lleol yng Nghymru yn 2004-05 oedd £860 miliwn (tabl 2.1). O'r hyn, roedd £717 miliwn yn ymwneud â gwariant ar asedau penodedig a £134 miliwn yn ymwneud â thaliadau grantiau a blaensymiau.

Rhwng 1990-91 a 2003-04 roedd yn rhaid cael cwfer credyd ar gyfer holl wariant cyfalaf yr awdurdodau lleol. Darperid hyn yn rhannol gan y llywodraeth drwy gyfrwng cymeradwyaethau credyd (gweler yr eirfa) a grantiau. Daeth y gweddill o adnoddau'r awdurdodau lleol eu hunain ar ffurf derbyniadau cyfalaf y gellid eu defnyddio ac arian o refeniw (tabl 2.2).

Cyflwynwyd y system ddarbodus ar gyfer cyllid cyfalaf awdurdodau lleol ar 1 Ebrill 2004. Dan y system ddarbodus nid yw cymeradwyaethau credyd yn bodoli bellach, a rhaid i awdurdodau benderfynu drostynt eu hunain faint y gallant fforddio i'w fenthyg ar sail asesiad darbodus o'u gofynion gwariant cyfalaf.

- O'r £1,111 miliwn gwariant rhagolygol yn 2006-07, ariannwyd £488 miliwn gan grantiau, £286 miliwn gan Fenthyciadau, £155 miliwn drwy'r defnydd o dderbyniadau cyfalaf, £104 miliwn gan Lwfans cyweiriadau mawr a £79 miliwn gan arian refeniw (tabl 2.3).

Mae tabl 2.5 yn rhoi cyfres amser o wariant cyfalaf a derbyniadau yn ôl gwasanaeth. Ceir dadansoddiad gwasanaeth pellach o ddata 2004-05 yn Atodiad B.

- Y gwasanaethau a oedd â'r gwariant uchaf yn 2004-05 oedd tai yn £242 miliwn, a gwasanaethau lleol eraill yn £272 miliwn (tabl 2.5).
- Daeth derbyniadau cyfalaf yn 2004-05 i gyfanswm o £217 miliw, ac o'r rheini yr oedd £148 miliwn yn ymwneud â thai (tabl 2.5).

GWARIANT CYFALAF

2.1 Cyfanswm gwariant cyfalaf

£ miliynau

	Cyfanswm gwariant cyfalaf				Cyfanswm y derbyniadau cyfalaf a ddaeth i law (a)		
	Gwariant ar asedau sefydlog	Grantiau a blaensymiau	Arall (b)	Cyfanswm	Gwaredu asedau sefydlog	Arall	Cyfanswm
1990-91	481.9	105.0	1.1	588.0	107.8	19.6	127.4
1991-92	501.0	118.1	1.4	620.5	71.4	16.9	88.2
1992-93	523.9	163.5	1.8	689.1	63.6	13.9	77.5
1993-94	502.9	175.2	3.2	681.3	129.0	26.3	155.3
1994-95	569.9	174.4	-2.5	741.7	82.2	12.3	94.5
1995-96	591.8	197.9	-4.2	785.5	67.7	51.6	119.3
1996-97	462.0	196.5	34.6	693.2	70.0	9.3	79.3
1997-98	423.8	176.8	14.5	615.2	84.6	9.3	93.9
1998-99	408.3	152.3	3.2	563.8	77.2	8.7	85.8
1999-00	387.6	137.5	5.5	530.6	104.4	5.9	110.3
2000-01	430.8	117.5	-2.0	546.3	92.8	4.8	97.5
2001-02	487.9	109.4	-2.0	595.3	93.4	6.4	99.8
2002-03	518.4	119.4	0.9	638.7	159.0	5.6	164.6
2003-04 (c)	612.8	126.8	1.5	741.1	246.2	5.5	251.7
2004-05	717.4	133.5	9.4	860.3	212.2	4.6	216.8
2005-06 (d)	1,063.1	152.4
2006-07 (d)	1,110.9	169.6

Ffynonellau: Ffurflenni Alldro Cyfalaf a Rhagolygon Cyfalaf

- (a) Hyd at 2003-04, rhaid oedd i ryw gyfran o dderbyniadau cyfalaf gael ei neilltuo ar gyfer ad-dalu dyledion. Yna gellid defnyddio'r gweddill i ariannu gwariant cyfalaf (tabl 2.2).
- (b) Hyd at 2003-04, yn cynnwys addasiadau i wariant a dynnwyd mewn un flwyddyn ond y talwyd amdano mewn blwyddyn arall, a rhai categorïau o wariant refeniw megis gwariant ar gyfer taliadau afreidedd, y mae gan y Cynulliad Cenedlaethol bwr i roi cyfarwyddyd yn ei erbyn o dan adran 40(6) o Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai, i ganiatáu i'r awdurdodau lleol ei drin fel gwariant cyfalaf.
- (c) Ar gyfer 2003-04 ymlaen yn cynnwys awdurdodau parc cenedlaethol.
- (d) Rhagolygon cyfalaf.

2.2 Ariannu gwariant cyfalaf, 1990-91 a 2003-04

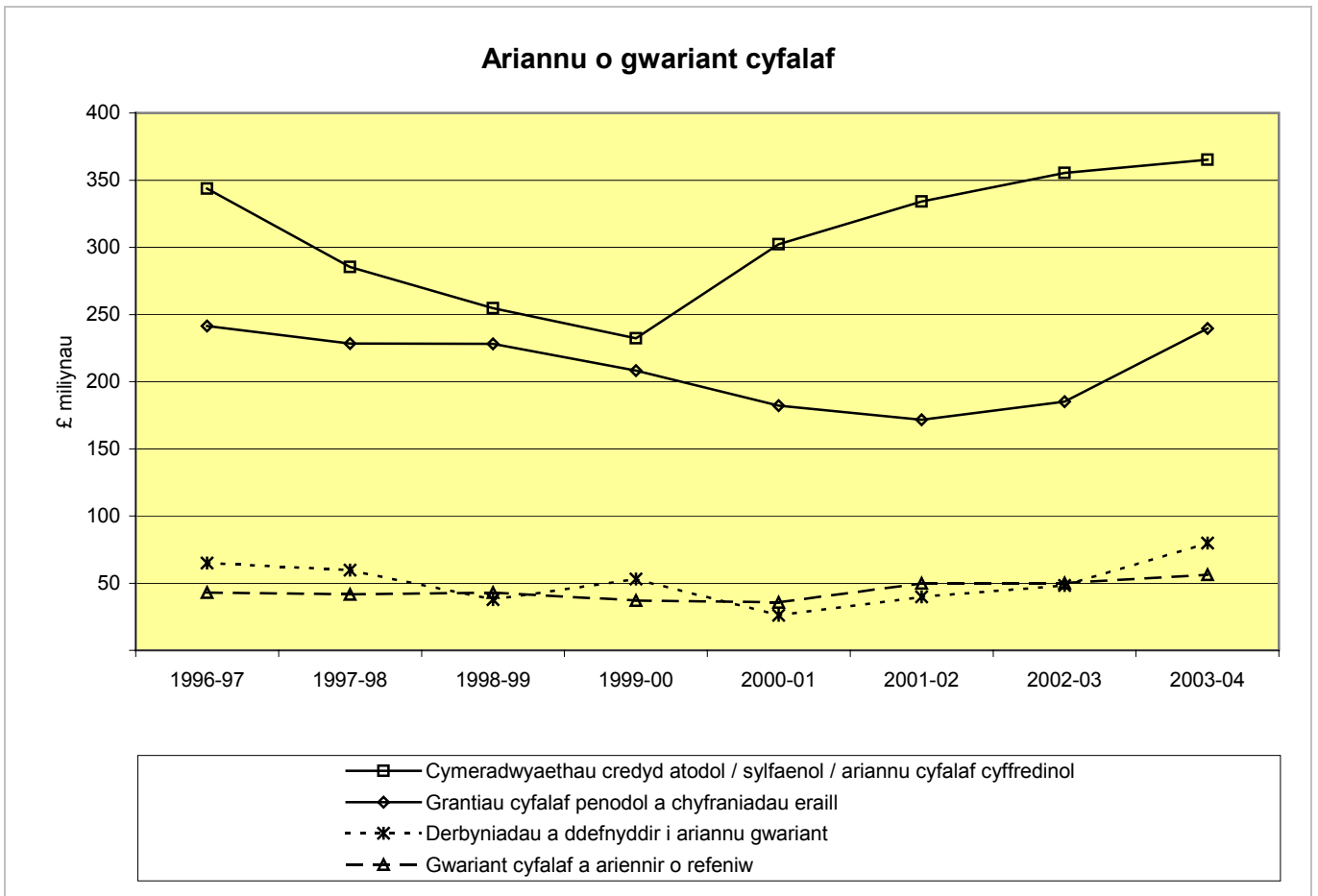
£ miliynau

	Cyfanswm gwariant cyfalaf	Ariannwyd gan:				Gwariant cyfalaf a ariennir o refereniw
		Cymeradwyaethau credyd sylfaenol / ariannu cyfalaf cyffredinol (a)	Cymeradwyaethau credyd atodol	Grantiau cyfalaf penodol a chyfraniadau eraill	Derbyniadau a ddefnyddir i ariannu gwariant cyfalaf	
1990-91	588.0	178.2	103.3	154.0	87.3	65.2
1991-92	620.5	188.4	116.4	210.0	41.0	64.6
1992-93	689.1	204.7	116.3	267.2	39.1	61.9
1993-94	681.3	158.7	133.0	264.3	75.2	50.2
1994-95	741.7	180.1	154.9	306.6	41.6	58.6
1995-96	785.5	182.4	154.3	281.4	80.0	87.4
1996-97	693.2	149.1	194.6	241.5	65.0	42.9
1997-98	615.2	130.4	154.8	228.5	59.8	41.7
1998-99	563.8	123.1	131.5	228.2	37.8	43.1
1999-00	530.6	166.2	65.9	208.3	53.1	37.0
2000-01	546.3	236.5	65.7	182.2	26.0	35.8
2001-02	595.3	265.6	68.5	171.6	39.8	49.8
2002-03	638.7	275.2	80.0	185.2	48.3	50.0
2003-04 (b)	741.1	274.1	91.2	239.7	79.8	56.3

Ffynhonnell: Ffurflenni Aldro Cyfalaf

(a) Rhoddir cymeradwyaethau credyd sylfaenol (BCAs) fel caniatâd i fenthyca i ariannu wariant cyfalaf cyffredinol o'i gymharu â chymeradwyaethau credyd atodol (SCAs) a grantiau cyfalaf y mae rhaid eu defnyddio i ariannu projectau cyfalaf penodol. Ers 2000-01, yr enw ar BCAs oedd arian cyfalaf cyffredinol (GCF) am i gyfran o BCA gael ei disodli gan grant cyfalaf cyffredinol. Cynhwysir ffigurau GCF yng ngholofn 'cymeradwyaeth credyd sylfaenol'.

(b) Ar gyfer 2003-04 ymlaen yn cynnwys awdurdodau parc cenedlaethol.

GWARIANT CYFALAF

2.3 Ariannu gwariant cyfalaf, 2004-05 i 2006-07

	<i>£ miliynau</i>		
	2004-05	2005-06 (a)	2006-07 (a)
Grantiau cynulliad a llywodraeth arall	220.6	310.4	325.6
Grantiau o Gronfeydd Cymuned Strwythurol Ewrop (a)	36.2	44.8	68.2
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau o ffynonellau eraill	84.2	110.9	93.7
Lwfans cyweiriadau mawr (b)	95.6	106.4	103.8
Benthyciadau wedi'u cynnal (c)	176.3	177.1	189.7
Benthyciadau heb eu cynnal	30.5	91.5	96.3
Defnydd derbyniadau cyfalaf	151.2	153.2	154.8
Gwariant cyfalaf a ariennir o refferniw	65.7	68.9	78.6
Cyfanswm gwariant cyfalaf	860.3	1,063.1	1,110.9

Ffynonellau: Ffurflenni Alldro Cyfalaf a Rhagolygon Cyfalaf

- (a) Rhagolygon cyfalaf.
 (b) Yn cynnwys Cronfa Datblygu Rhanbarthol Ewrop.
 (c) Mae grant cyfalaf ar gyfer gwelliant stoc tai cyngor.
 (d) Dyma'r lefel o benthycia y mae'r cynulliad yn ei gynnal trwy cymorth refferniw.

2.4 Rhagolwg o ofyniad ariannu cyfalaf, 2004-05 i 2007-08

	<i>£ miliynau</i>			
	2004-05	2005-06 (a)	2006-07 (a)	2007-08 (a)
Gofyniad arian cyfalaf: (b)				
Gofyniad arian cyfalaf ar 1 Ebrill	3,874.0	3,893.8	3,934.0	4,056.4
Plws gwariant cyfalaf i'w adnodu gan credyd	206.8	268.6	286.0	263.2
Yn llai Isafswm Darpariaeth Refeniw (MRP) a chyfraniadau gwirfoddol	193.7	168.0	164.2	162.6
Gofyniad arian cyfalaf ar 31 Mawrth	3,887.1	3,994.4	4,055.8	4,157.0
Benthycia, credyd a buddsoddiadau ar ddechrau blwyddyn:				
Benthycia gros ar ddechrau blwyddyn	3,623.5	3,726.1	3,850.7	3,981.2
Rhwymedigaethau hirdymor eraill ar ddechrau blwyddyn	13.7	26.9	12.6	14.6
Buddsoddiadau ar ddechrau blwyddyn	1,585.2	1,042.1	1,135.5	1,058.5
Benthycia, credyd a buddsoddiadau ar ddiwedd blwyddyn:				
Benthycia gros ar ddiwedd blwyddyn	3,670.1	3,819.2	3,981.2	4,114.3
Rhwymedigaethau hirdymor eraill ar ddiwedd blwyddyn	46.3	34.5	14.6	18.0
Buddsoddiadau ar ddiwedd blwyddyn	1,070.7	963.7	1,058.5	1,009.7

Ffynonellau: Ffurflenni Alldro Cyfalaf a Rhagolygon Cyfalaf

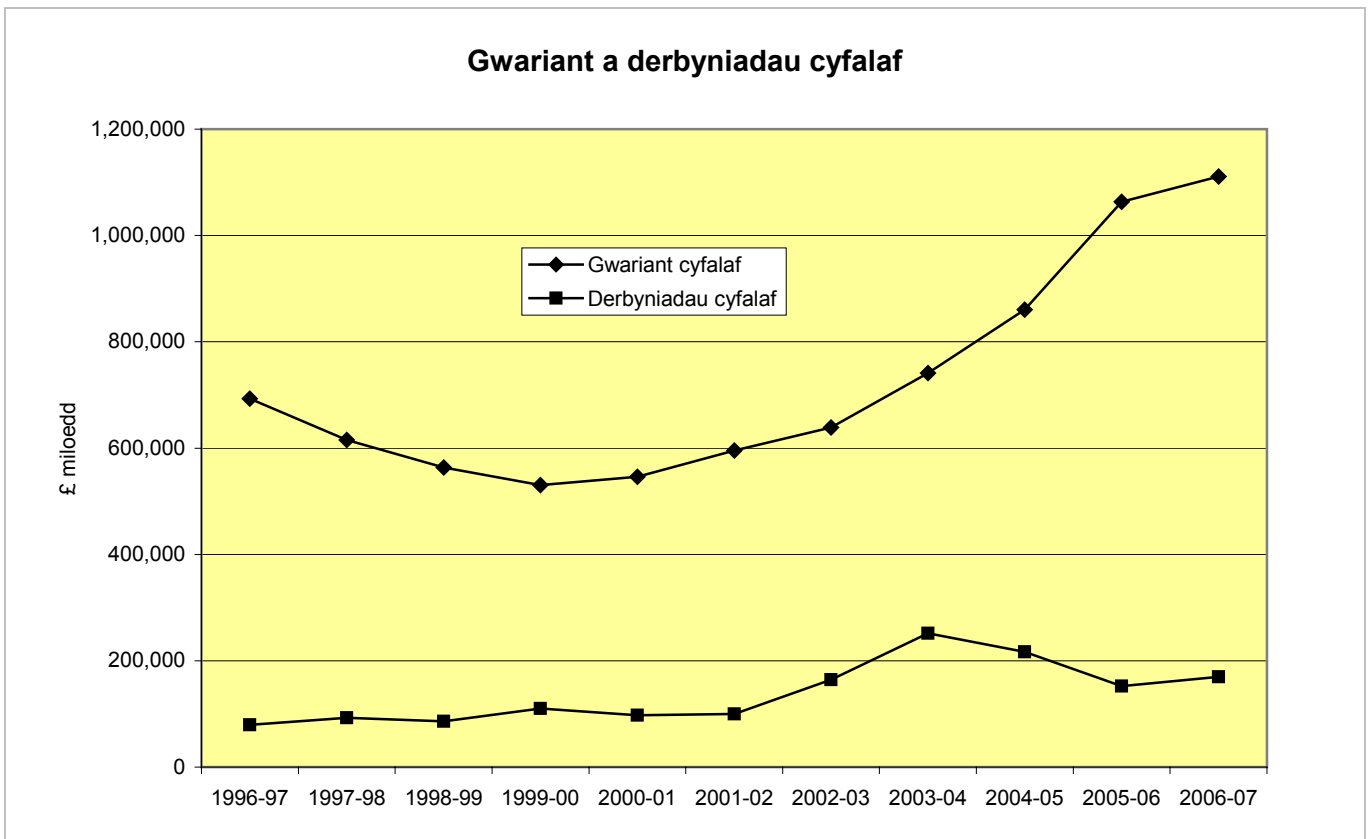
- (a) Rhagolygon cyfalaf.
 (b) Dangosydd cynghorus sydd wedi'i ddiffinio yng nghôd cynghorus CIPFA, yn gyffredinol mae'n cynrychioli'r angen gwaelodol i fenthycia ar gyfer gwariant cyfalaf.

2.5 Gwariant a derbyniadau cyfalaf, yn ôl gwasanaeth (a)

Gwasanaeth	1996-97	2002-03	2003-04	2004-05	2005-06 (b)	2006-07 (b)
<i>£ miloedd</i>						
Gwariant cyfalaf:						
Addysg	57,406	96,933	115,863	143,758	169,248	174,276
Gwasanaethau cymdeithasol	12,385	10,800	13,954	16,831	17,769	15,956
Trafnidlaeth	113,222	109,893	127,390	141,188	202,806	211,391
Tai	270,952	219,282	220,919	242,328	263,388	266,621
Gwasanaethau lleol eraill	186,071	173,203	222,529	271,800	368,936	392,548
Y gyfraith, trefn a gwasanaethau diogelu	18,614	27,738	39,210	43,418	40,936	50,095
Trafodion eraill (c)	34,523	849	1,209	1,000	0	0
Holl gwariant cyfalaf (d)	693,173	638,698	741,074	860,323	1,063,083	1,110,887
Deerbyniadau cyfalaf:						
Addysg	563	7,126	1,857	10,216	1,556	2,795
Gwasanaethau cymdeithasol	242	2,387	619	1,265	700	1,250
Trafnidlaeth	1,829	397	644	1,154	100	363
Tai	49,289	102,273	176,175	147,672	96,693	73,206
Gwasanaethau lleol eraill	25,100	49,494	70,204	55,251	52,451	90,275
Y gyfraith, trefn a gwasanaethau diogelu	3,568	2,967	2,190	1,248	851	1,675
Trafodion eraill (c)	-1,299	-65	-15	0	0	0
Holl talebau cyfalaf (d)	79,292	164,579	251,674	216,805	152,351	169,564

Ffynonellau: Ffurflenni Alldro Cyfalaf a Rhagolygon Cyfalaf

- (a) Ar gyfer 2003-04 ymlaen yn cynnwys awdurdodau parc cenedlaethol.
- (b) Rhagolygon cyfalaf.
- (c) Hyd at 2003-04, yn cynnwys addasiadau i wariant a dynnwyd mewn un flwyddyn ond y talwyd amdano mewn blwyddyn arall, a rhai categorïau o wariant refeniw megis gwariant ar gyfer taliadau afreiddedd, y mae gan y Cynulliad Cenedlaethol bwer i roi cyfarwyddyd yn ei erbyn o dan adran 40(6) o Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai, i ganiatáu i'r awdurdodau lleol ei drin fel gwariant cyfalaf.
- (d) Mae ffigurau hyd at 2003-04 yn seiliedig ar arian parod. O 2004-05 ymlaen, ffigurau cronrus a gofnodir.

3 Crynodeb

Ers 1 Ebrill 1990, mae Cynulliad Cenedlaethol Cymru wedi pennu cyfradd puntal cenedlaethol am bob blwyddyn. Cymhwysir y puntal cenedlaethol hwn i werth ardrethol pob eiddo annomestig yng Nghymru (a benderfynwyd gan Asiantaeth y Swyddfa Brisio), i gyfrifo'r ardrethi sy'n daladwy mewn perthynas â'r eiddo hwnnw. Ym 1999-2000, pennwyd y puntal cenedlaethol yn 44.3c yn y bunt, ac fe syrthiodd i 41.2c ym 2000-01, cyn codi i 42.6c yn 2001-02 yn dilyn ailbrisiad o eiddo annomestig, a chodi i 43.3c yn 2002-03, 44.0c yn 2003-04, 45.2c yn 2004-05 a 42.1c yn 2005-06. Y ffigur am 2006-07 yw 43.2c.

Gweithredir ardrethi annomestig fel pŵl. Mae pob awdurdod bilio yn casglu'r ardrethi sy'n daladwy gan bob busnes yn ei ardal ac yna'n cyfrannu'r cyfanswm a gesglir at y pŵl. Yn ogystal, mae trethdalwyr rhestr ganolog, er enghraifft cwmnïau dŵr, cwmnïau ynni a rhai eiddo'r goron, yn cyfrannu'n uniongyrchol at y pŵl. Yn gyntaf rhennir y cyfanswm rhwng y cynghorau sir neu'r cynghorau bwrdeistref sirol ac awdurdodau'r heddlu yn ôl eu priod gyfansymiau o asesiadau gwario safonol a grant yr heddlu (gweler Atodiad C). Mae siroedd unigol ac awdurdodau heddlu wedyn yn cael cyfran allan o'u cyfanswm yn ôl y gyfran o'u poblogaeth sy'n oedolion.

- Yn 2005-06, casglodd awdurdodau Cymru £669 miliwn mewn ardrethi annomestig, gan gynnwys ôl-ddyledion mewn perthynas â blynyddoedd blaenorol (tabl 3.1). Roedd cyfanswm yr ôl-ddyledion sy'n aros yn £33 miliwn ar 31 Mawrth 2006.
- Mae tabl 3.2 yn rhoi cyfraniadau at y pŵl yn ôl y flwyddyn ariannol; yn 2005-06, y cyfanswm oedd £669 miliwn, gyda rhagolygon ar gyfer 2006-07 yn dod i gyfanswm o £718 miliwn.
- Mae tabl 3.3 yn rhoi'r cyfrannau o ardrethi annomestig a ail-ddosbarthwyd. Yn 2006-07, dosbarthwyd £657 miliwn (90%) i gynghorau sir / cynghorau bwrdeistref sirol a'r £73 miliwn (10%) oedd yn weddill i'r awdurdodau heddlu.
- Mae tabl 3.4 yn rhoi dadansoddiad llawn o gyfraniadau i gyfrifiadau'r gronfa dros amser. Roedd ardrethi gros a oedd yn daladwy cyn unrhyw cymorth yn £796 miliwn am 2005-06 ag amcangyfrifon am 2006-07 yn symio i £828 miliwn.

ARDRETHI ANNOMESTIG

3.1 Casglu ardrethi annomestig, yn ôl awdurdod bilio (a)

	<i>£ miloedd</i>					
	1996-97	2001-02	2002-03	2003-04	2004-05	2005-06
Ynys Môn (b)	6,707	10,388	5,257	10,751	11,730	11,669
Gwynedd	26,154	32,054	30,245	30,435	30,798	22,561
Conwy	14,160	18,400	17,508	18,055	19,079	21,941
Sir Ddinbych	12,033	15,281	15,360	14,859	17,336	17,726
Sir y Fflint	24,769	38,744	39,605	44,557	45,120	42,447
Wrecsam	20,202	27,735	26,642	26,175	28,570	29,972
Powys	13,967	16,127	17,205	17,928	18,778	20,738
Ceredigion	6,783	9,113	8,608	8,647	9,429	11,630
Sir Benfro	19,603	21,582	23,368	17,350	22,900	19,823
Sir Gaerfyrddin	20,007	24,222	24,599	22,402	22,715	28,221
Abertawe	33,119	46,236	47,053	45,238	45,974	58,687
Castell-nedd Port Talbot (c)	8,141	29,525	21,404	24,345	27,494	22,893
Pen-y-bont ar Ogwr	16,211	27,129	26,904	27,448	27,617	31,592
Bro Morgannwg	18,242	29,956	27,601	28,534	29,791	28,286
Caerdydd	75,161	103,058	106,474	110,349	113,373	130,239
Rhondda Cynon Taf	25,538	35,028	33,224	34,603	36,250	41,433
Merthyr Tudful	6,720	9,072	9,647	7,881	10,173	12,597
Caerffili	16,696	21,501	22,696	21,875	23,793	25,163
Blaenau Gwent	7,021	8,522	7,818	8,382	8,641	9,352
Tor-faen	12,238	16,004	14,657	14,981	16,340	17,989
Sir Fynwy	11,221	14,533	15,016	15,013	15,308	17,086
Casnewydd	31,472	41,490	38,190	37,434	38,790	47,415
Cymru (b)	426,165	595,700	579,081	587,242	619,999	669,460
Memorandwm: OI-ddyledion ar ddiwedd y flwyddyn (d)	43,041	37,498	34,407	32,880	31,879	32,517

Ffynhonnell: Ffurflenni Casglu'r Dreth Gyngor a Chyfraniadau Ardrethi Annomestig Terfynol

- (a) Cyfanswm a gasglwyd gan yr awdurdod bilio yn y flwyddyn, gan gynnwys casglu ôl-ddyledion mewn perthynas â blynyddoedd blaenorol.
- (b) Mae'r gostyngiad am 2002-03 o ganlyniad i ad-daliad mawr mewn ardrethi blynyddoedd blaenorol ar gyfer gorwariant o ran RAF Valley ag atomfa Wylfa.
- (c) Mae'r ffigur is ar gyfer 1996-97 yn ymwneud ag ad-dalu ardrethi yn y blynyddoedd blaenorol am orwariant a wnaed mewn perthynas â safle British Steel ym Mhort Talbot.
- (d) Amcangyfrif o ôl-ddyledion gros yr holl ardrethi annomestig ar 31 Mawrth, o ffurflen NDR3. Nid yw'r ffigur am y flwyddyn diweddar wedi ei archwilio.

3.2 Cyfraniadau at y gronfa ardrethi annomestig, yn ôl awdurdod bilio (a)

	<i>£ miloedd</i>					
	1996-97	2002-03	2003-04	2004-05	2005-06 (b)	2006-07 (c)
Ynys Môn (d)	6,534	3,883	10,542	11,460	11,602	12,165
Gwynedd	25,769	26,242	28,434	28,509	22,699	24,121
Conwy	14,050	16,978	17,735	18,825	21,802	22,741
Sir Ddinbych	12,936	14,164	15,059	14,353	17,464	17,659
Sir y Fflint	24,914	38,704	39,174	45,026	42,475	44,312
Wrecsam	20,392	26,394	23,404	26,364	30,034	31,065
Powys	13,947	17,393	15,916	18,609	19,975	20,758
Ceredigion	6,705	8,531	8,325	9,273	11,748	12,169
Sir Benfro	16,615	22,099	17,036	22,119	18,748	25,574
Sir Gaerfyrddin	18,858	23,756	23,528	24,717	30,280	32,049
Abertawe	34,392	46,623	43,003	46,169	58,848	63,009
Castell-nedd Port Talbot (e)	7,972	20,807	24,235	26,308	23,775	29,486
Pen-y-bont ar Ogwr	17,021	26,107	27,170	27,647	31,657	33,103
Bro Morgannwg	18,331	27,512	28,295	29,750	28,298	29,412
Caerdydd	77,205	105,416	109,174	112,844	129,907	140,538
Rhondda Cynon Taf	26,270	33,079	34,248	36,763	41,365	42,630
Merthyr Tudful	6,737	9,476	7,480	9,846	12,111	13,049
Caerffili	16,588	21,531	21,761	24,200	25,804	27,086
Blaenau Gwent	6,675	7,130	7,543	7,872	9,957	10,699
Tor-faen	12,642	14,773	13,716	15,913	17,898	19,189
Sir Fynwy	11,384	14,568	14,963	15,302	16,660	18,156
Casnewydd	31,220	37,664	36,316	34,352	45,739	49,080
Cymru	427,156	562,831	567,055	606,223	668,846	718,051

Ffynhonnell: Ffurflenni Cyfraniadau Ardrethi Annomestig Terfynol Cenedlithol a Cyfraniadau Dros Dro

- (a) Bydd casglu ardrethi annomestig a ddangosir yn nhabl 3.1 yn wahanol i'r cyfraniad at y gronfa sydd wedi'i gyfrifo am unrhyw un flwyddyn oherwydd taliadau hwyr ac ailgyfrifo'r cyfraniadau sy'n ddyledus o fewn y flwyddyn o ganlyniad i ddechrau a chau busnesau, apelau prisio a newidiadau i'r rheoliadau.
- (b) Heb ei archwilio.
- (c) Cyfraniad dros dro o'r NDR1.
- (d) Mae'r gostyngiad am 2002-03 o ganlyniad i ad-daliad mawr mewn ardrethi blynyddoedd blaenorol ar gyfer gorwariant o ran RAF Valley ag atomfa Wylfa.
- (e) Mae'r ffigur is ar gyfer 1996-97 yn ymwneud ag ad-dalu ardrethi yn y blynyddoedd blaenorol am orwariant a wnaed mewn perthynas â safle British Steel ym Mhort Talbot.

ARDRETHI ANNOMESTIG

3.3 Cyfran o ad-dosranedig ardrethi annomestig, yn ôl awdurdod

	<i>£ miloedd</i>					
	1996-97	2002-03	2003-04	2004-05	2005-06	2006-07
Cyngorau sir/bwrdeistref sirol:						
Ynys Môn	9,449	12,717	13,785	14,189	14,210	15,431
Gwynedd	16,491	23,272	24,230	24,581	24,447	26,557
Conwy	15,886	22,687	23,010	23,416	23,342	25,381
Sir Ddinbych	12,881	18,089	19,201	19,642	19,639	21,422
Sir y Fflint	20,133	29,097	30,265	30,759	30,620	33,252
Wrecsam	17,060	24,733	26,436	26,943	26,846	29,098
Powys	17,175	25,322	26,149	26,688	26,914	29,405
Ceredigion	10,030	14,753	16,115	16,725	16,659	18,222
Sir Benfro	15,780	22,534	23,012	23,539	23,849	26,007
Sir Gaerfyrddin	23,905	33,824	35,895	36,651	36,454	39,756
Abertawe	32,462	45,902	46,482	47,115	46,995	50,991
Castell-nedd Port Talbot	19,435	27,178	27,690	28,068	28,001	30,344
Pen-y-bont ar Ogwr	18,186	25,772	26,271	26,600	26,600	28,859
Bro Morgannwg	16,300	23,805	23,956	24,417	24,501	26,755
Caerdydd	42,205	63,941	62,189	63,938	65,045	70,734
Rhondda Cynon Taf	32,924	46,767	47,053	47,428	47,203	51,048
Merthyr Tudful	8,020	10,619	11,209	11,372	11,199	12,055
Caerffili	23,182	32,700	34,033	34,570	34,318	37,193
Blaenau Gwent	10,080	13,827	14,096	14,127	13,993	15,129
Tor-faen	12,381	17,295	18,293	18,519	18,373	19,844
Sir Fynwy	11,824	17,322	17,440	17,587	17,745	19,352
Casnewydd	18,739	26,545	27,187	27,926	27,847	30,167
Pob cyngor sir/bwrdeistref sirol	404,528	578,700	594,000	604,800	604,800	657,000
Awdurdodau heddlu:						
Dyfed Powys	9,007	10,715	11,241	11,511	11,542	12,599
Gwent	10,261	11,965	12,339	12,525	12,475	13,521
Gogledd Cymru	12,375	14,511	15,214	15,503	15,456	16,793
De Cymru	22,829	27,109	27,206	27,660	27,727	30,087
Pob awdurdod heddlu	54,472	64,300	66,000	67,200	67,200	73,000
Cymru	459,000	643,000	660,000	672,000	672,000	730,000

Ffynhonnell: Ffurflenni Gofyniad Cyllideb

3.4 Cyfraniadau i'r gronfa ardrethi annomestig

	<i>£ miloedd</i>					
	1996-97	2002-03	2003-04	2004-05	2005-06 (a)	2006-07 (b)
Ardrethi gros sy'n daladwy	544,465	701,150	709,724	736,050	795,546	827,967
Ardrethi gros sy'n daladwy: symiau net - blynyddoedd blaenorol	-23,609	-38,628	-42,016	-26,509	-16,652	.
Rhyddhad trosiannol:						
Cynnydd yn y swm - gohirio'r lleihad yn yr ardrethi	11,846	374
Cynnydd yn y swm - gohirio'r lleihad yn yr ardrethi: blynyddoedd blaenorol	-1,165	56	1,822	1,264	312	.
Lleihad yn y swm - gohirio'r cynnydd yn yr ardrethi	-38,644	-5,221
Lleihad yn y swm - gohirio'r cynnydd yn yr ardrethi: blynyddoedd blaenorol	2,022	2,217	836	1,243	319	.
Cyfanswm y rhyddhad trosiannol	-25,941	-2,574	2,658	2,507	631	.
Rhyddhad Gorfodol:						
Elusennau	-18,341	-24,734	-25,315	-27,029	-29,812	-30,730
Elusennau: blynyddoedd blaenorol	-332	556	526	230	-235	.
Clybiau chwaraeon amatur cymunedol	.	.	.	-485	-571	-622
Clybiau chwaraeon amatur cymunedol: blynyddoedd blaenorol	-62	.
Siopau a swyddfeydd post gwledig	.	-9,586	-10,318	-10,834	-10,389	-10,771
Siopau a swyddfeydd post gwledig: blynyddoedd blaenorol	.	-5	-142	-71	-41	.
Adeiladau sydd wedi'u meddiannu'n rhannol	-728	-3,180	-3,842	-2,896	-2,139	-2,169
Adeiladau sydd wedi'u meddiannu'n rhannol: blynyddoedd blaenorol	-184	-621	257	-470	-647	.
Adeiladau gwag	-34,578	-37,914	-39,755	-39,566	-43,576	-44,971
Adeiladau gwag: blynyddoedd blaenorol	456	388	-283	-233	-48	.
Cyfanswm y rhyddhad gorfodol	-53,708	-75,097	-78,872	-81,354	-87,520	-89,262
Y Swm gros (c)	441,205	584,851	591,495	630,695	692,006	741,660
Rhyddhad yn ôl disgrisiwn:						
Elusennau	-218	-248	-475	-498	-609	-662
Clybiau chwaraeon amatur cymunedol	.	.	.	-12	-9	-9
Cyrff nad ydynt yn gwneud elw	.	-1,932	-3,173	-3,112	-2,993	-3,348
Siopau a swyddfeydd post gwledig	.	-1,939	-3,786	-4,230	-4,005	-6,624
Busnesau bach gwledig eraill	.	-987	-2,824	-2,297	-2,553	.
Caledi	-10	-94	-44	-3	-44	.
Ffioedd ar adeiladau	0	0	0	0	0	.
Meddianwyr eraill	-1,005
Cyfanswm y rhyddhad yn ôl disgrisiwn	-1,233	-5,199	-10,303	-10,153	-10,213	-10,643
Swm net	439,973	579,652	581,191	620,541	681,793	731,017
Costau casglu, lleihad yn y cyfraniadau:						
Cost y lwfans casglu	-5,171	-5,443	-5,414	-5,384	-5,573	-5,655
Colledion casglu	-5,367	-7,150	-5,302	-5,221	-4,632	-7,310
Log ar yr ad-daliadau	-2,278	-4,227	-3,421	-3,714	-2,742	.
Cyfanswm y costau casglu, lleihad yn y cyfraniadau	-12,817	-16,821	-14,137	-14,318	-12,946	-12,965
Cyfraniadau i'r gronfa	427,156	562,831	567,055	606,223	668,846	718,051

Ffynhonnell: Ffurflenni Cyfraniadau Ardrethi Annomestig Terfynol Cenedlathol a Cyfraniadau Dros Dro

(a) Heb ei archwilio.

(b) Cyfraniad dros dro o'r NDR1.

(c) Mae'r ffigur amcangyfrif gros ar gyfer 2006-07 wedi'i addasu gan ddefnyddio ffactor hynofiant sy'n seiliedig ar amcangyfrif y Cynulliad Cenedlaethol o'r effaith ar gynnyrch ad-daliadau disgwylidig.

4 Crynodeb

Tâl a godir ar bob annedd domestig ar gyfer darparu gwasanaethau'r awdurdodau lleol yw'r dreth gyngor. Mae hyn yn cynnwys elfennau ar gyfer y cyngor sir neu'r cyngor bwrdeistref sirol, ynghyd ag elfennau ar gyfer yr awdurdod heddlu ac, os oes un yn bodoli, y cyngor cymuned lleol. Mae'r cyngor sir neu'r cyngor bwrdeistref sirol yn casglu holl elfennau'r dreth gyngor, a'r enw arno yw'r awdurdod bilio.

Cymerir gostyngiadau a chyfraddau casglu i ystyriaeth wrth gyfrifo sylfaen y dreth gyngor ar gyfer pob awdurdod (tabl 4.2). Yn achos pob awdurdod bilio, rhennir cyfanswm gofyniad y dreth gyngor gan y sylfaen drethi hon, gan roi treth gyngor band D fel cyfartaledd. Cyfrifir y dreth gyngor am bob band wedyn drwy gymhwyso'r lluosyddion a roddir yn tabl 4.1.

Cyflawnwyd ymarfer ailbriso yng Nghymru yn 2005. Roedd hyn yn cynnwys ailfandio pob annedd domestig mewn i fandiau newydd wedi'u hailbriso ar sail eu gwerth ar 1 Ebrill 2003. Cyflwynwyd band I newydd ar gyfer anheddau sydd â gwerth dros £424,000.

- Yn 2006-07 cyfanswm nifer yr anheddau trethadwy yng Nghymru oedd 1,287,723 (tabl 4.1), ac roedd rhyw 58 y cant o'r rhain yn perthyn i fand C neu'n is.
- Yn 2006-07, roedd 37% o'r holl anheddau trethadwy yn derbyn gostyngiad (tabl 4.2) a roedd 40,482 o anheddau wedi'u heithrio rhag y dreth gyngor. Mae hyn yn cyfrif am 3% o gyfanswm nifer yr anheddau yng Nghymru. Y categori mwyaf yw anheddau gwag a heb eu dodrefnu (11,852), ac ar ôl hynny anheddau myfyrwyr (9,499), gyda 2,246 yn ychwanegol ar gyfer neuaddau preswyl (tabl 4.3).
- Y dreth gyngor band D gyfartalog ym 2006-07 oedd £962, codiad o 4% ar y flwyddyn flaenorol. O hynny, elfen gyfartalog yr awdurdodau unedol oedd £795, tra'r oedd yr elfennau ar gyfer awdurdod yr heddlu a'r cyngor cymuned £145 a £22 ar gyfartaledd yn eu trefn (tabl 4.4).
- Amcangyfrifodd yr awdurdodau lleol eu bod wedi casglu 97 y cant o dreth gyngor 2005-06 a oedd yn ddyledus, a 100 y cant o'r swm yr oeddent wedi cyllidebu i'w gasglu (tabl 4.5). Ar 31 Mawrth 2006, daeth ôl-ddyledion y dreth gyngor i £67 miliwn (tabl 4.6), tra'r oedd ôl-ddyledion ar gyfer y tâl cymunedol yn £1 miliwn.

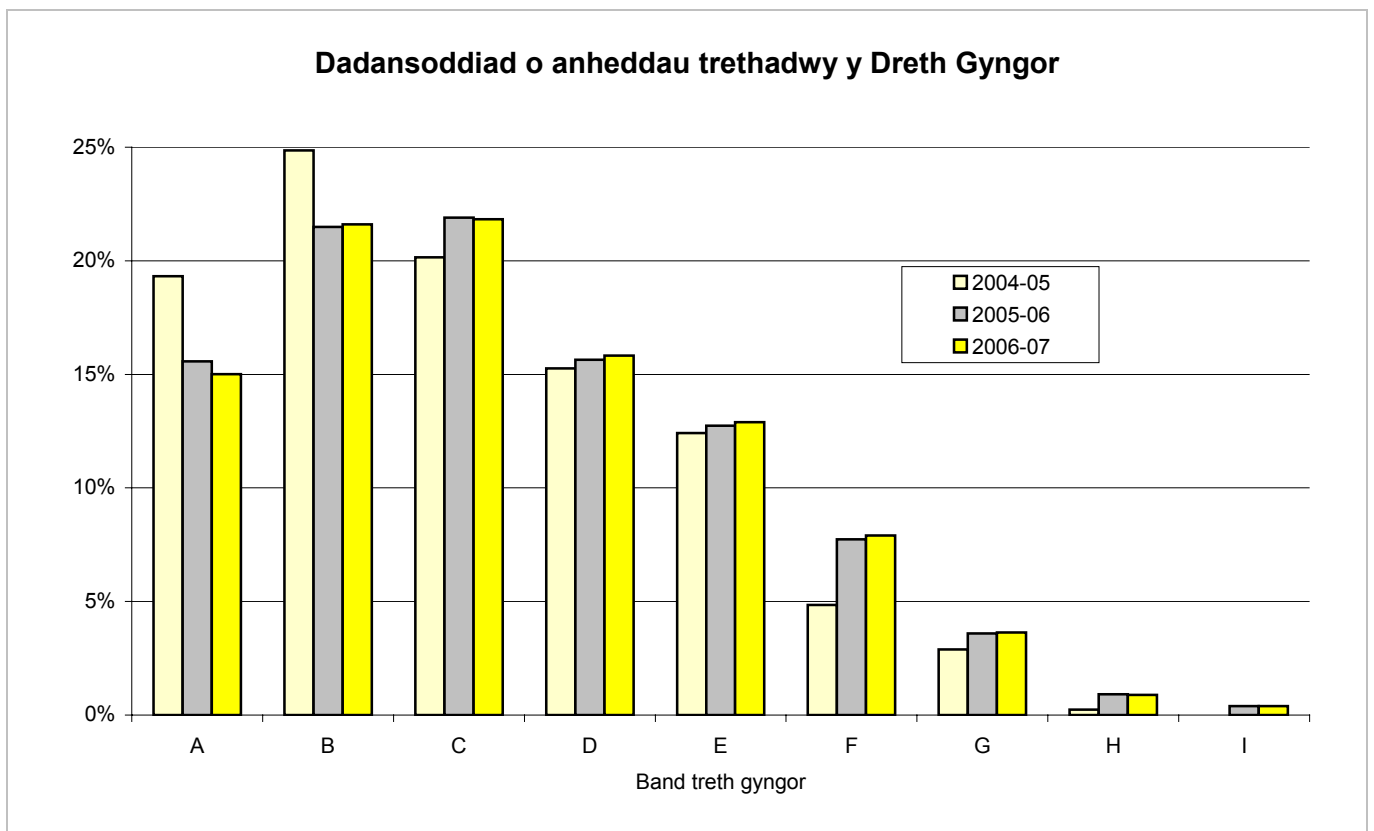
4.1 Nifer yr eiddo domestig fesul band treth gyngor, yn ôl awdurdod bilio, 2006-07 (a)

Nifer

	Band									Cyfanswm
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	
Ynys Môn	4,132	6,271	6,110	6,991	5,095	2,332	964	150	51	32,096
Gwynedd	8,220	14,431	11,593	10,052	7,723	3,529	1,182	160	66	56,956
Conwy	4,267	7,299	14,188	11,046	8,378	4,638	1,807	410	165	52,198
Sir Ddinbych	4,016	7,110	12,927	7,085	4,650	3,221	1,796	296	147	41,248
Sir y Fflint	3,633	8,130	19,224	11,738	9,536	6,302	2,955	575	231	62,324
Wrecsam	4,050	11,730	15,104	8,716	6,955	4,421	2,346	675	312	54,309
Powys	5,054	8,756	11,991	9,144	11,568	8,351	2,938	514	123	58,439
Ceredigion	1,845	4,127	6,688	6,658	7,992	3,123	764	96	16	31,307
Sir Benfro	5,498	8,562	12,266	9,989	10,866	5,079	1,794	263	80	54,397
Sir Gaerfyrddin	7,809	22,705	16,823	12,387	10,889	5,238	1,675	249	58	77,833
Abertawe	15,622	26,117	21,323	14,158	10,867	7,197	3,440	1,053	440	100,217
Castell-nedd Port Talbot	11,933	26,416	10,754	6,439	3,659	1,282	447	103	18	61,051
Pen-y-bont ar Ogwr	9,046	15,127	13,205	8,500	6,139	3,384	1,243	254	98	56,996
Bro Morgannwg	1,482	5,851	12,827	9,962	9,092	6,204	4,944	1,885	977	53,224
Caerdydd	3,416	15,100	27,012	29,747	25,047	18,633	9,177	2,461	1,288	131,881
Rhondda Cynon Taf	45,373	22,986	15,253	7,534	4,951	2,842	1,040	165	68	100,212
Merthyr Tudful	13,242	6,384	1,804	1,715	1,013	385	79	4	9	24,635
Caerffili	14,457	24,688	17,288	8,068	5,036	2,033	687	83	76	72,416
Blaenau Gwent	18,380	7,746	2,317	1,367	652	192	23	2	20	30,699
Tor-faen	5,552	12,532	11,080	3,722	3,107	1,800	586	57	28	38,464
Sir Fynwy	461	2,817	6,333	8,003	6,267	6,971	4,806	1,594	699	37,951
Casnewydd	5,729	13,224	15,071	10,853	6,558	4,621	2,203	457	154	58,870
Cymru	193,217	278,108	281,181	203,874	166,040	101,777	46,896	11,506	5,124	1,287,723
Pwysoliad cymharol i fand D (b)	6/9	7/9	8/9	1	11/9	13/9	15/9	18/9	21/9	

Ffynhonnell: Ffurflenni Anheddau'r Dreth Gyngor

- (a) Holl anheddau trethadwy hy. cyn cymryd gostyngiadau a disgowntiau anabledd i ystyriaeth. Nid yw'n cynnwys anheddau ag eithriadau.
- (b) Dyma'r berthynas ag eiddo band D a ddefnyddir wrth benderfynu sylfaen y dreth gyngor ar gyfer pob awdurdod.

4.2 Anheddau'r dreth gyngor

	<i>Nifer</i>					
	1996-97	2002-03	2003-04	2004-05	2005-06	2006-07
Cyfanswm ar anheddau	1,245,713	1,292,317	1,301,129	1,311,435	1,317,490	1,328,205
O'r rhain:						
Anheddau trethadwy	1,199,593	1,253,126	1,262,409	1,275,017	1,279,494	1,287,723
Anheddau ag eithriad	46,120	39,191	38,720	36,418	37,996	40,482
Disgownts (a):						
Anheddau â gostyngiad o 25%	373,169	420,561	432,888	441,632	447,905	452,445
Anheddau â gostyngiad o 50%	25,645	32,618	29,583	28,676	27,951	26,810
Anheddau â gostyngiad ar wahan i 25% neu 50%	750	0
Anheddau band D crynswth (b)	1,008,031	1,053,323	1,063,566	1,075,697	1,134,310	1,145,315
Cyfradd gasglu (canran)	96.28	96.51	96.59	96.73	96.79	97.14
Anheddau band D net	970,487	1,016,536	1,027,299	1,040,443	1,097,904	1,112,524
Anheddau Dosbarth O wedi'u heithrio	1,884	1,096	1,062	919	928	924
Sylfaen dreth ar gyfer pennu trethi (c)	972,371	1,017,632	1,028,361	1,041,361	1,098,832	1,113,448
Memorandwm:						
Anheddau sy'n derbyn gostyngiad anabledd (d)	9,136	10,714	11,185	11,527	11,569	11,872

Ffynhonnell: Ffurflenni Anheddau'r Dreth Gyngor

- (a) Mae 25% yn gyffredinol oherwydd meddiannaeth un person. Mae 50% yn gyffredinol oherwydd eu bod yn wag a heb eu dodrefnu.
 (b) Anheddau trethadwy wedi'u haddasu net o ostyngiadau ac wedi'u trosi i anheddau sy'n cyfateb i fand D.
 (c) Nifer yr anheddau sy'n cyfateb i fand D a ddefnyddir i bennu lefel y dreth gyngor.
 (d) Annedd sy'n gymwys am ostyngiad o un band.

4.3 Eithriadau treth cyngor, yn ôl dosbarth eithriad

	<i>Nifer</i>						
	1996-97	2002-03	2003-04	2004-05	2005-06	2006-07	Dosbarth 2006-07 fel % o'r cyfanswm
Dosbarth:							
A Addasiadau newydd ac adeileddol	12,571	2,717	2,751	2,710	2,653	2,718	6.7
B Annedd gwag sy'n eiddo i elusen	22	20	14	7	6	7	0.0
C Gwag ac heb ei ddodrefnu	10,619	13,274	12,669	10,665	10,651	11,852	29.3
D Person cymwys yn y ddalfa	73	54	72	73	74	90	0.2
E Cleifion mewn ysbyty neu gartref gofal	2,960	2,565	2,291	2,153	2,132	2,360	5.8
F Yr eiddo yn wag yn dilyn marwolaeth	4,246	4,534	4,431	4,266	4,636	5,126	12.7
G Eiddo na ellir ei feddiannu	1,643	1,119	1,163	877	1,072	751	1.9
H Anheddau clerigwyr	129	149	147	132	116	120	0.3
I Derbyn gofal	712	546	450	403	345	375	0.9
J Darparu gofal	83	79	81	81	88	106	0.3
K Yr annedd wedi ei adael yn wag gan fyfyrwyr	104	55	43	36	57	101	0.2
L Ailfeddiannau	1,850	622	452	246	159	203	0.5
M Neuaddau preswyl	1,317	1,796	1,800	1,989	1,947	2,246	5.5
N Anheddau wedi'u meddiannu gan fyfyrwyr yn unig	5,423	6,627	7,315	7,791	9,191	9,499	23.5
O Eiddo'r weinyddiaeth amddiffyn	2,175	1,239	1,132	989	989	956	2.4
P Llety i luoedd arfog ar ymweliad	235	46	31	30	18	14	0.0
Q Anheddau gwag o ganlyniad i fethdaliad	90	31	28	22	13	8	0.0
R Lleoliadau carafan ac angorau	158	231	213	204	190	191	0.5
S O dan 18 oed	355	730	656	605	538	507	1.3
T Anecs sydd heb ei feddiannu	40	70	75	81	100	138	0.3
U Person sydd â nam meddyliol difrifol	1,315	2,470	2,636	2,755	2,712	2,755	6.8
V Llysgenhadon (o 1/4/97 ymlaen yn unig)	.	17	6	6	5	5	0.0
W Anecs wedi ei feddiannu gan aelod dibynnol o'r teulu	.	200	264	297	304	354	0.9
Holl ddsbarthiadau	46,120	39,191	38,720	36,418	37,996	40,482	100.0

Ffynhonnell: Ffurflenni Anheddau'r Dreth Gyngor

4.4 Cyfansoddiad y dreth gyngor band D gyfartalog, yn ôl awdurdod bilio, 2006-07 (a)

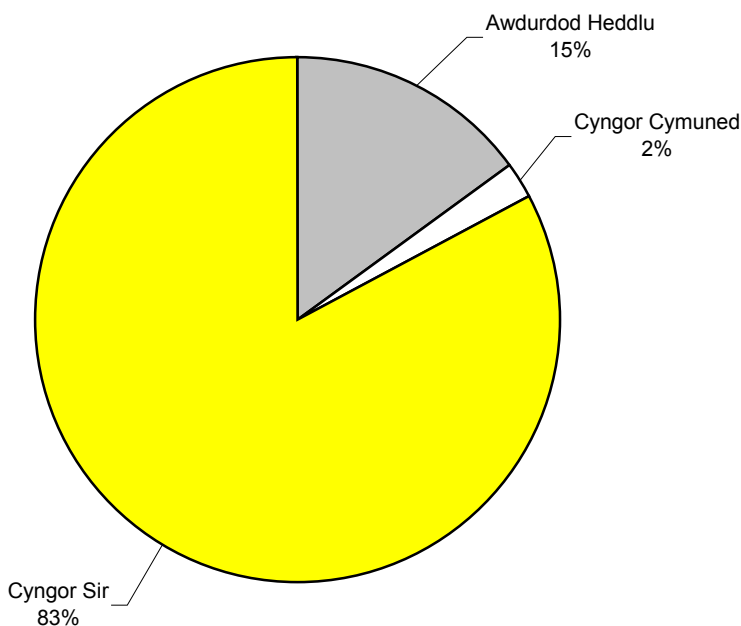
Symiau mewn punnoedd

	Y dreth gyngor band D gyfartalog sy'n daladwy	Ac o hynny:			Sylfaen y dreth cyngor (anheddau band D) (b)
		Cyfartaledd elfennau cynghorau cymuned	Elfen cyngor sir	Elfen awdurdod yr heddlu	
Ynys Môn	911	23	720	167	28,410
Gwynedd	1,008	23	818	167	48,234
Conwy	868	24	677	167	47,374
Sir Ddinbych	1,078	29	882	167	36,633
Sir y Fflint	965	30	768	167	59,750
Wrecsam	962	31	764	167	49,348
Powys	946	26	770	150	55,023
Ceredigion	932	26	756	150	29,168
Sir Benfro	764	23	591	150	49,848
Sir Gaerfyrddin	988	59	778	150	64,756
Abertawe	956	9	821	126	83,600
Castell-nedd Port Talbot	1,165	32	1,007	126	45,065
Pen-y-bont ar Ogwr	1,035	25	883	126	46,657
Bro Morgannwg	913	32	755	126	54,200
Caerdydd	910	1	782	126	129,595
Rhondda Cynon Taf	1,053	20	906	126	71,571
Merthyr Tudful	1,130	1	1,002	126	16,541
Caerffili	946	9	785	152	55,918
Blaenau Gwent	1,157	15	990	152	19,531
Tor-faen	986	35	799	152	30,010
Sir Fynwy	991	26	812	152	41,318
Casnewydd	814	3	658	152	50,899
Cyfartaledd Cymru	962	22	795	145	1,113,449

Ffynhonnell: Ffurflenni Gofyniad Cyllideb

- (a) Cesglir y dreth gyngor, gan gynnwys elfennau cynghorau cymuned ac awdurdod yr heddlu, gan yr awdurdod bilio (yr awdurdod unedol). Dyma'r cyfartaledd a delir gan bob eiddo band D ym mhob awdurdod.
- (b) Nifer yr anheddau sy'n cyfateb i fand D a ddefnyddir i bennu lefelau'r dreth gyngor gan gymryd i ystyriaeth y cyfraddau casglu a ragwelir ar gyfer y dreth. Nid yw'r nifer o anheddau sy'n cyfateb i fand D a ddefnyddiwyd i ddsbarthu'r Grant Cynnal Refeniw (RSG) yn cymryd cyfraddau casglu i ystyriaeth.

Dadansoddiad o dreth gyngor band D ar gyfartaledd: 2006-07

4.5 Casglu'r dreth gyngor ar 31 Mawrth, yn ôl awdurdod bilio (a)

Y cant

	2004-05		2005-06	
	Derbyniadau trethi cyngor fel canran o:		Derbyniadau trethi cyngor fel canran o:	
	y swm a gyllidebwyd	y swm llawn i'w gasglu	y swm a gyllidebwyd	y swm llawn i'w gasglu
Ynys Môn	98.0	97.0	97.0	96.7
Gwynedd	98.6	97.0	101.0	97.2
Conwy	100.1	97.8	99.9	97.7
Sir Ddinbych	99.5	97.2	99.5	97.7
Sir y Fflint	98.8	97.3	98.1	97.8
Wrecsam	98.4	96.2	96.9	96.5
Powys	100.5	95.9	102.0	97.9
Ceredigion	100.8	96.3	100.4	96.5
Sir Benfro	101.3	97.3	100.2	97.5
Sir Gaerfyrddin	101.1	96.7	101.5	97.1
Abertawe	99.3	95.5	100.6	96.4
Castell-nedd Port Talbot	101.7	96.9	102.1	96.8
Pen-y-bont ar Ogwr	99.9	94.4	102.9	96.5
Bro Morgannwg	101.4	97.2	102.1	97.5
Caerdydd	98.2	94.8	98.6	94.9
Rhondda Cynon Taf	98.5	95.0	102.7	96.2
Merthyr Tudful	101.7	94.6	100.9	95.3
Caerffili	98.8	95.7	100.3	96.1
Blaenau Gwent	100.9	95.0	101.9	95.3
Tor-faen	103.6	97.1	103.7	97.5
Sir Fynwy	99.9	96.4	97.7	95.3
Casnewydd	97.8	95.4	99.4	95.2
Cymru	99.7 (r)	96.1 (r)	100.3	96.6

Ffynhonnell: Ffurflenni Casglu'r Dreth Gyngor

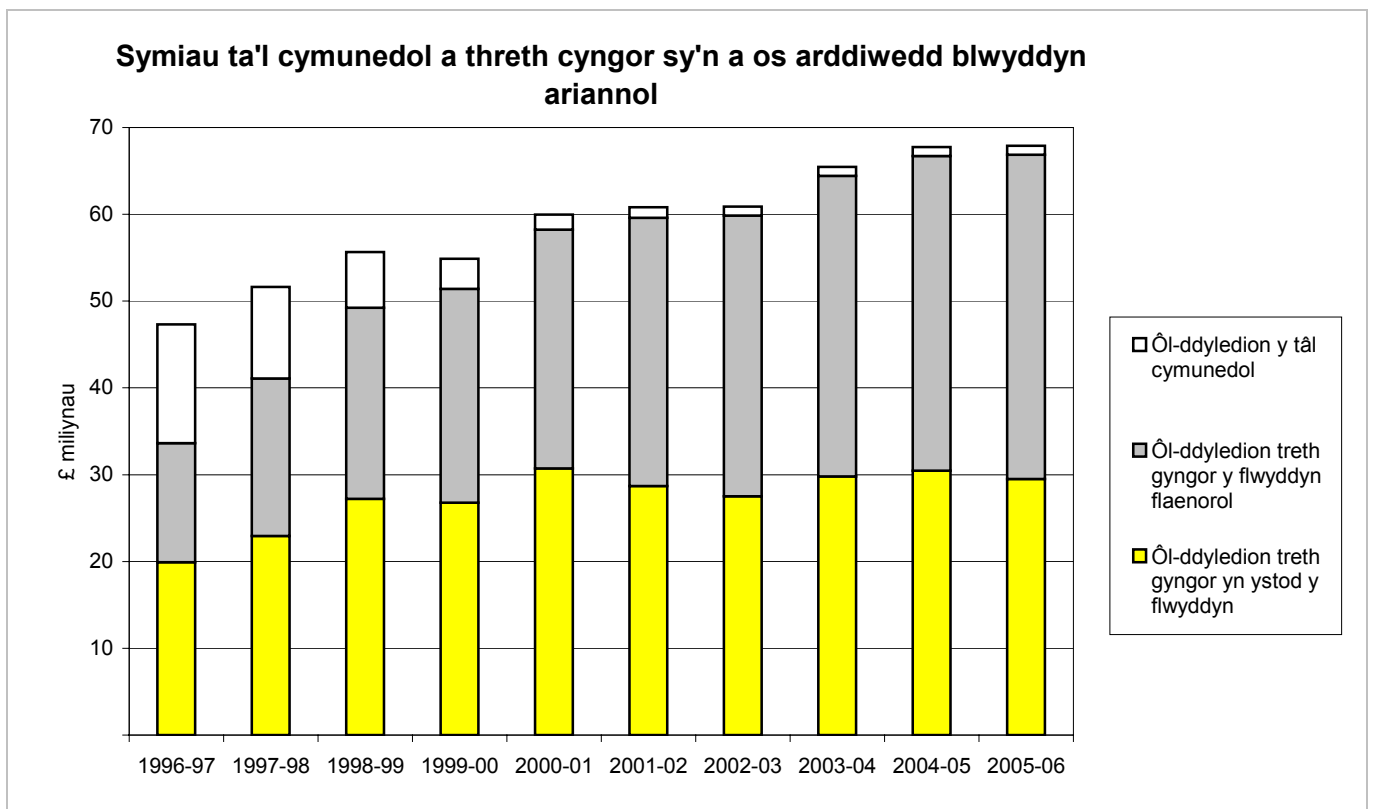
(a) Mae gan awdurdodau anawsterau wrth ddyrannu derbyniadau unigol i flynyddoedd ariannol, felly dylid dehongli cyfraddau casglu awdurdodau unigol gyda gofal. Mae'r ffigurau yn net o'r holl dyniadau ar filiau'r dreth gyngor gan gynnwys budd-dâl y dreth gyngor.

4.6 Casglu'r dreth gyngor ar 31 Mawrth 2006 (a)

	Ôl-ddyledion y tâl cymunedol	Ôl-ddyledion y dreth gyngor	£ miliynau Treth gyngor 2005-06
Debydau:			
Ol-ddyledion a dygwyd ymlaen ar 1 Ebrill 2005	1.0	66.9	.
Debyd mewn-flwyddyn am y cyfnod (b)	.	-2.7	876.8
Cyfanswm y debydau	1.0	64.2	876.8
Swm a gasglwyd			
Swm a gasglwyd fel canran o gyfanswm y debydau	-	20.8	846.7
	-	32%	97%
Swm a gyllidebwyd (c)			
Swm a gyllidebwyd fel canran o'r swm a gyllidebwyd	.	.	843.8
	.	.	100%
Memorandwm:			
A ildwyd fel dyled ddrwg	0.0	6.1	0.6
Ol-ddyledion wedi'u dwyn ymlaen ar 31 Mawrth 2006	1.0	37.3	29.5

Ffynhonnell: Ffurflenni Casglu'r Dreth Gyngor

- (a) Yn net o bob tyniad ar filiau'r dreth gyngor gan gynnwys budd-dâl y dreth gyngor.
- (b) Y cyfanswm y gallai awdurdodau ei gasglu wrth gasglu 100 y cant, hynny yw cyfanswm net holl filiau'r dreth gyngor am y flwyddyn.
- (c) Y swm a gyllidebwyd i'w gasglu yn wreiddol pan pennwyd y Treth Cyngor.

Crynodeb o'r atodiadau

Yn Atodiad A ceir dadansoddiad llawn a manwl o wariant refeniw yn ôl gwasanaeth ar gyfer 2004-05. Yn Atodiad A1 ceir dadansoddiad llawn ar gyfer Cymru o'r wybodaeth a hysbysir ar ffurflen y Crynodeb Refeniw (RS) oddi wrth yr awdurdodau lleol. Yn Atodiadau A2 i A7 ceir dadansoddiad llawn o wariant ac incwm ar gyfer gwasanaethau unigol, ar lefel Cymru. Yn Atodiadau A8 ac A9 ceir dadansoddiadau o wariant refeniw awdurdodau'r parciau cenedlaethol yn ôl gwasanaeth.

Yn Atodiad B ceir dadansoddiad llawn a manwl o wariant a derbyniadau cyfalaf yn ôl gwasanaeth ar gyfer 2004-05.

Yn Atodiadau C1 i C3 ceir gwybodaeth am asesiadau gwario safonol (SSA) (gweler yr eirfa) a chymorth y llywodraeth ganolog i wariant refeniw. Yn Atodiad C1 dangosir sut y mae'r sefyllfa wedi newid, ar lefel Cymru, rhwng 1990-91 a 2006-07. Yn Atodiad C4 ceir dadansoddiad, yn ôl gwasanaeth, o grantiau penodol. Yn Atodiad C5 dangosir y newidiadau yn lefel y grant refeniw a gafodd y parciau cenedlaethol rhwng 1990-91 a 2006-07.

ATODIAD A

A1 Crynodeb refeniw alldro (RS), 2004-05 (a)

	<i>£ miloedd</i>		
Gwasanaeth	Gwariant gros	Cyfanswm incwm	Gwariant cyfredol net
Gwariant ar ysgolion (yn cynnwys arian dirprwyedig ac andirprwyedig)	2,021,039	132,430	1,888,610
Gwariant nad sydd ar ysgolion	144,931	22,227	122,704
Trafnidiaeth, cynllunio, polisi a strategaeth	23,620	12,541	11,080
Prif-ffyrdd a rhowlydd	190,927	12,582	178,344
Trafnidiaeth	97,041	29,802	67,238
Gwasanaethau cymdeithasol - plant a teuluoedd	288,055	8,341	279,714
Gwasanaethau cymdeithasol - pobl hyn	546,069	121,705	424,364
Gwasanaethau cymdeithasol - oedolion dan 65	411,519	53,464	358,055
Gwasanaethau cymdeithasol - arall	10,191	3,126	7,065
Gwasanaethau diwylliant a threftadaeth	70,486	28,889	41,597
Gwasanaeth llyfrgelloedd	49,108	3,158	45,949
Chwaraeon ac hamdden	132,443	47,133	85,310
Llecynnau agored	69,179	13,435	55,744
Twristiaeth	15,400	4,596	10,804
Gwasanaethau mynwentydd, amlogfeydd a marwdai	14,738	9,117	5,620
Amddiffyn yr arfordir	951	101	850
Iechyd amgylcheddol	60,957	10,718	50,239
Glanhau strydoedd (ddim yn daladwy i brif-ffyrdd)	46,438	3,374	43,064
Diogelwch cymunedol	20,054	1,753	18,300
Gwasanaethau amddiffyn llifogydd a draeniad tir ei hun	4,037	715	3,322
Gwasanaethau amaethyddol a physgodfeydd ei hun	2,502	3,385	-883
Diogelu defnyddwyr	14,969	861	14,108
Casglu gwastraff	95,121	18,679	76,442
Gwaredu gwastraff	80,542	13,626	66,916
Rheoliadau adeiladu	11,396	8,341	3,055
Rheoliadau datblygu	25,671	13,106	12,565
Polisi cynllunio	13,865	750	13,115
Mentrau amgylcheddol	12,410	1,605	10,805
Datblygiad economaidd	87,855	50,893	36,963
Datblygu cymundeol	23,332	1,226	22,106
Gwasanaethau llysoedd ynadon	28,737	1,117	27,620
Gwasanaethau crwner a llysoedd eraill	3,393	754	2,639
Strategaeth tai	3,888	503	3,385
Perchnogion cymdeithasol cofrestredig	139	14	124
Cyngor tai	1,649	11	1,638
Benthyciadau tai	165	143	22
Adnewyddiad tai sector preifat	18,155	10,323	7,832
Digartrefedd	15,864	3,814	12,050
Budd-daliadau tai	528,903	4,277	524,626
Gweinyddu budd-dâl tai	21,783	885	20,898
Tai cronfa'r cyngor arall	66,876	5,061	61,815
Budd-daliadau treth cyngor a gweinyddu perthnasol	12,724	764	11,960
Casgliad treth lleol	25,806	7,796	18,010
Gwasanaethau canolog eraill i'r cyhoedd	24,763	9,899	14,863
Gwasanaethau heddlu	515,544	14,836	500,708
Cynllunio ar gyfer argyfwng gwasanaethau tân ac amddiffyn sifil	393	110	283
Holl wasanaethau tân eraill	121,648	4,360	117,288
Cadwraeth parciau cenedlaethol	3,688	576	3,112
Cynllunio parciau cenedlaethol	2,665	558	2,107
Hamdden a rheoli parciau cenedlaethol	5,879	614	5,265
Hybu dealltwriaeth a mwynhad parciau cenedlaethol	4,796	1,663	3,133
Craidd corfforaethol a democrataidd	156,789	23,714	133,075
Argostau canolog anddosrannol	40,649	4,012	36,637
Costau canolog eraill	233,002	224,878	8,124
Cyfanswm gwariant ar wasanaethau	6,422,745	952,362	5,470,384

(a) Yn cynnwys gwariant cyngor sir, heddlu, gwasanaeth tân ac awdurdodau parc cenedlaethol.

A1 (parhad) Crynodeb referniw alldro, (RS), 2004-05

	<i>£ miloedd</i>		
	Gwariant gros	Cyfanswm incwm	Gwariant cyfredol net
Gwasanaeth			
Preseptiau cyngor cymunedol	.	.	21,213
Taliadau i/o awdurdodau tân	.	.	0
Ardollau i/o parciau cenedlaethol	.	.	2
Ardollau sy'n dyledus i'r Asiantaeth Amgylchedd mewn perthynas â Pwyllgorau Amddiffyn rhag Llifogydd	.	.	14,715
Ardollau sy'n dyledus i Byrddau Draeniad Mewnol	.	.	968
Ardollau sy'n dyledus i'r Asiantaeth Amgylchedd sy'n gweithredu fel Bwrdd Draeniad Mewnol	.	.	1,853
Ardollau sy'n dyledus i Bwyllgorau Pysgodfeydd Môr	.	.	753
Ardollau i wasanaethau heddlu cenedlaethol	.	.	196
Ardollau eraill	.	.	484
Gweddillion/diffygion (nad sy'n arwyddocaol) ar gyfrifon masnachu mewnol wedi'u agregu i wasanaethau	.	.	536
Addasiadau eraill i wariant net cyfredol	.	.	-11,433
Gwariant net cyfredol	.	.	5,499,671
Darpariaeth ar gyfer dyled goll	.	.	6,044
Darpariaeth ar gyfer ad-daliad prifswm (cyn gosod yr addasiad cymudiad)	.	.	120,365
Addasiad cymudiad	.	.	-19,338
Taliadau llog allanol heb gynnwys unrhyw premiwm a disgowntiau ar ail-drefnu dyled	.	.	218,733
Premiwm a disgowntiau ar ail-drefnu dyled	1,885	1,196	689
Taliadau/talebau llog HRA 'eitem 8'	949	56,747	-55,798
Elfen ariannu cyfalaf o fewn Menter Arian Preifat (PFI)	.	.	10,647
Taliadau prydleu (heb gynnwys unrhyw elfen ariannu cyfalaf o fewn cynlluniau PFI)	.	.	849
Gwariant cyfalaf wedi'i godi ar y cyfrif referniw	54,876	.	54,876
Costau llog pensiynau ac adenillion o asedau pensiynau	.	.	261,358
Neilltiadau i(+)/ o(-) cronfa pensiwn	.	.	-258,090
(cynnwys talebau cyfalaf wedi'u neilltuo), benthyciadau tai a ffynhonnellau eraill	.	.	-52,392
Talebau llog allanol ar fantolion HRA	.	.	-1,907
Gwariant referniw gros	.	.	5,785,707
llai grantiau penodol ac arbennig	.	.	-1,380,803
Gwariant referniw net	.	.	4,404,904
Addasiadau	.	.	424
Neilltiadau i(+)/ o(-) gronfeydd arian wedi'u clustnodi (heb gynnwys ysgolion)	.	.	41,744
Neilltiadau i(+)/ o(-) gronfeydd arian heb eu clustnodi (heb gynnwys ysgolion)	.	.	-36,432
Y gofyniad cyllideb	.	.	4,410,641
Rhyddhad treth annomestig dewisol net wedi'i gyllidebu a delir gan gronfa'r cyngor	.	.	2,246
Gofyniad cyllideb a rhyddhad treth annomestig dewisol cronfa'r cyngor net	.	.	4,412,886
llai dyraniad grant yr heddlu o dan fformiwla prifswm	.	.	-225,764
llai grant cynnal referniw	.	.	-2,590,999
llai incwm ardrethi annomestig ad-dosranedig	.	.	-671,999
Cyfanswm archebiannau treth cyngor	.	.	924,125
llai grant budd-dâl treth cyngor	.	.	-155,044
Swm i'w godi o dalwyr treth cyngor	.	.	769,080

Ffynhonnell: Ffurflenni Alldro Referniw

A2 Gwariant refeniw ar addysg, 2004-05 (a)

Gwasanaeth	Gwariant			
	Athrawon 1	Gwariant union arall (b) 2	Gwasanaethau canolog a chymorth adrannol 3	Cyfanswm 4=(1+2+3)
Ysgolion:				
Cyn-gynradd a chynradd	529,918	300,954	19,239	850,111
Uwchradd	543,429	286,242	13,046	842,717
Addysg arbennig:				
Ysgolion arbennig	26,574	56,251	1,654	84,479
Arall (d)	32,047	71,881	6,008	109,935
Holl addysg arbennig	58,621	128,131	7,662	194,414
Pob ysgol	1,131,968	715,327	39,947	1,887,242
Addysg barhaus:				
Addysg i oedolion	7,989	14,508	1,173	23,670
Addys barhaus arall	0	28,836	2,904	31,740
Gwasanaeth ieuencod	6,620	43,903	3,149	53,671
Gwasanaethau cymunedol eraill	1,192	8,414	1,182	10,788
Holl addysg barhaus	15,801	95,661	8,408	119,870
Gwasanaeth rheoli a chynnal:				
Rheoli a gweinyddu	7,223	14,155	1,491	22,869
Strategaeth a gwaith rheoli gwasanaethau	1,674	20,035	23,056	44,764
Gwasanaethau cynnal eraill	650	19,723	2,401	22,773
Pob gwasanaeth rheoli a chynnal	9,546	53,913	26,948	90,407
Arlwyaeth ysgolion	0	66,704	1,748	68,452
Holl addysg	1,157,315	931,604	77,051	2,165,971

(a) Gwariant cyngor sir yn unig.

(b) Gan gynnwys costau gweithwyr, costau rhedeg a chostau ar y cyd.

(c) Gan gynnwys incwm o drefniadau ar y cyd â chyrff heblaw awdurdodau lleol.

(d) Yn cynnwys addysgu yn y cartref ac addysgu unigol mewn sefydliadau eraill e.e. ysbytai ac unedau arbennig a gynigir gan y gwasanaethau cymdeithasol.

A2 (parhad) Gwariant refeniw ar addysg, 2004-05 (a)

£ miloedd

Incwm				
Gwerthiannau, ffioedd a thaliadau 5	Incwm arall (c) 6	Cyfanswm 7=(5+6)	Gwariant net 8=(4-7)	Gwasanaeth
14,670	16,802	31,472	818,640	Ysgolion:
15,687	19,443	35,130	807,587	Cyn-gynradd a chynradd
				Uwchradd
1,125	11,297	12,422	72,056	Addysg arbennig:
2,921	3,233	6,154	103,781	Ysgolion arbennig
4,046	14,530	18,576	175,838	Arall (d)
34,402	50,776	85,178	1,802,065	Holl addysg arbennig
				Pob ysgol
				Addysg barhaus:
9,606	3,232	12,839	10,832	Addysg i oedolion
191	889	1,081	30,660	Addys barhaus arall
2,879	1,897	4,776	48,895	Gwasanaeth ieuenctod
2,576	68	2,644	8,144	Gwasanaethau cymunedol eraill
15,253	6,087	21,340	98,530	Holl addysg barhaus
				Gwasanaeth rheoli a chynnal:
669	122	792	22,078	Rheoli a gweinyddu
5,346	4,590	9,936	34,828	Strategaeth a gwaith rheoli gwasanaethau
1,394	1,025	2,419	20,354	Gwasanaethau cynnal eraill
7,410	5,738	13,147	77,259	Pob gwasanaeth rheoli a chynnal
34,782	210	34,992	33,460	Arlwyaeth ysgolion
91,847	62,810	154,657	2,011,314	Holl addysg

Ffynhonnell: Ffurflenni Alldro Refeniw

A3 Gwariant refeniw ar wasanaethau cymdeithasol, 2004-05 (a)

Gwasanaeth	Gwariant			Cyfanswm 4=(1+2+3)
	Darpariaeth eu hun 1	Darpariaeth gan eraill (gan gynnwys cyd drefniadau) 2	Gwasanaethau cymorth canolog ac adrannol 3	
Plant a'u teuluoedd:				
Gwaith comisiynu a chymdeithasol	64,359	1,802	14,749	80,911
Cartrefi cymunedol	13,956	35,624	3,303	52,882
Unedau diogel (lles)	625	-284	55	396
Gwasanaethau maeth	31,254	28,209	4,643	64,105
Gwasanaethau eraill ar gyfer plant mewn gofal	4,544	3,303	626	8,473
Canolfannau teuluoedd	2,147	2,556	621	5,325
Gwasanaethau i blant dan 8	3,921	4,107	739	8,766
Taliadau union	.	79	9	87
Gofal cartref	1,194	1,115	183	2,492
Cyfarpar ac addasiadau	796	46	82	924
Gwasanaethau eraill cymorth teuluoedd	10,869	4,938	1,639	17,447
Llety diogel (cyflawnder)	2,189	82	70	2,341
Cyflawnder ieuentid	10,671	2,275	1,395	14,341
Gwasanaethau cyflawnder ieuentid eraill	2,882	35	209	3,126
Gwasanaethau mabwysiadu	3,568	995	493	5,055
Ymadael â gwasanaethau gofal	6,765	2,235	608	9,607
Arall	6,132	4,804	839	11,775
Holl plant a'u teuluoedd	165,871	91,921	30,264	288,055
Pobl oedrannus:				
Asesu a rheoli gofal	37,646	8	11,916	49,569
Lleoliadau gofal nyrsio	.	76,367	5,594	81,961
Lleoliadau gofal preswyl	88,486	108,881	18,696	216,063
Llety cymorth ac eraill	2,458	1,746	268	4,472
Taliadau union	.	714	35	749
Gofal cartref	86,012	39,031	13,450	138,494
Gofal dydd	15,799	2,734	2,442	20,976
Cyfarpar ac addasiadau	5,274	509	548	6,331
Prydau	8,215	873	1,070	10,158
Arall	9,564	5,153	2,579	17,296
Holl bobl oedrannus	253,453	236,017	56,599	546,069
Pobl ag anabledd corfforol a/neu nam ar y synhwyrâu:				
Asesu a rheoli gofal	12,200	114	4,010	16,324
Lleoliadau gofal nyrsio	.	5,771	590	6,361
Lleoliadau gofal preswyl	3,953	7,387	1,321	12,662
Llety cymorth ac eraill	378	606	86	1,070
Taliadau union	.	3,310	327	3,637
Gofal cartref	7,655	9,511	1,506	18,672
Gofal dydd	3,592	247	877	4,717
Cyfarpar ac addasiadau	5,114	840	384	6,337
Prydau	405	28	62	496
Arall	1,843	2,644	373	4,859
Holl pobl ag anabledd corfforol a/neu nam ar y synhwyrâu	35,141	30,459	9,535	75,134
Pobl ag anableddau dysgu:				
Asesu a rheoli gofal	13,427	-7	4,328	17,747
Lleoliadau gofal nyrsio	.	3,347	233	3,580
Lleoliadau gofal preswyl	14,318	49,279	3,832	67,429
Llety cymorth ac eraill	15,030	45,314	4,545	64,889
Taliadau union	.	528	31	559
Gofal cartref	6,240	18,867	1,402	26,509
Gofal dydd	36,594	8,805	4,933	50,332
Cyfarpar ac addasiadau	89	7	1	97
Prydau	66	0	8	74
Arall	3,113	3,683	595	7,391
Holl pobl ag anabledd dysgu	88,877	129,823	19,908	238,608

(a) Gwariant cyngor sir yn unig.

(b) Gan gynnwys incwm o drefniadau ar y cyd â chyrff heblaw awdurdodau lleol.

(c) Gan gynnwys rheoli strategol, cofrestri ag archwilio a trefn cwyn.

A3 (parhad) Gwariant referniw ar wasanaethau cymdeithasol, 2004-05 (a)

£ miloedd

Incwm				
Gwerthiannau, ffioedd a thaliadau 5	Incwm arall (b) 6	Cyfanswm 7=(5+6)	Gwariant net 8=(4-7)	Gwasanaeth
173	1,709	1,882	79,029	Plant a'u teuluoedd:
107	1,607	1,714	51,169	Gwaith comisiynu a chymdeithasol
0	1	1	395	Cartrefi cymunedol
73	165	238	63,868	Unedau diogel (lles)
0	34	34	8,439	Gwasanaethau maeth
31	4	34	5,291	Gwasanaethau eraill ar gyfer plant mewn gofal
59	28	87	8,679	Canolfannau teuluoedd
1	0	1	87	Gwasanaethau i blant dan 8
4	65	69	2,423	Taliadau union
0	25	25	900	Gofal cartref
103	332	435	17,012	Cyfarpar ac addasiadau
0	2,505	2,505	-164	Gwasanaethau eraill cymorth teuluoedd
16	792	808	13,533	Llety diogel (cyflawnder)
7	6	13	3,112	Cyflawnder ieuencid
92	91	183	4,872	Gwasanaethau cyflawnder ieuencid eraill
7	17	23	9,584	Gwasanaethau mabwysiadu
15	274	289	11,486	Ymadael â gwasanaethau gofal
688	7,653	8,341	279,714	Arall
				Holl plant a'u teuluoedd
439	2,086	2,525	47,044	Pobl oedranus:
19,855	7,353	27,209	54,752	Asesu a rheoli gofal
55,700	6,010	61,710	154,353	Lleoliadau gofal nyrsio
66	82	148	4,325	Lleoliadau gofal preswyl
15	0	15	734	Llety cymorth ac eraill
16,468	4,261	20,728	117,765	Taliadau union
1,421	31	1,452	19,524	Gofal cartref
1,116	266	1,382	4,949	Gofal dydd
3,582	2	3,584	6,574	Cyfarpar ac addasiadau
1,397	1,555	2,952	14,344	Prydau
100,059	21,646	121,705	424,364	Arall
				Holl bobl oedranus
				Pobl ag anabledd corfforol
				a/neu nam ar y synhwyrau:
50	435	485	15,838	Asesu a rheoli gofal
753	585	1,338	5,022	Lleoliadau gofal nyrsio
1,979	482	2,461	10,200	Lleoliadau gofal preswyl
4	9	13	1,058	Llety cymorth ac eraill
123	36	159	3,478	Taliadau union
1,041	332	1,373	17,300	Gofal cartref
343	79	422	4,295	Gofal dydd
358	1,500	1,857	4,480	Cyfarpar ac addasiadau
131	0	131	365	Prydau
62	154	216	4,643	Arall
4,844	3,612	8,456	66,679	Holl pobl ag anabledd corfforol
				a/neu nam ar y synhwyrau
				Pobl ag anableddau dysgu:
40	827	867	16,881	Asesu a rheoli gofal
355	416	771	2,809	Lleoliadau gofal nyrsio
4,988	5,827	10,815	56,614	Lleoliadau gofal preswyl
2,167	4,661	6,828	58,061	Llety cymorth ac eraill
5	4	9	550	Taliadau union
1,018	281	1,299	25,210	Gofal cartref
1,988	1,272	3,260	47,072	Gofal dydd
22	6	28	69	Cyfarpar ac addasiadau
3	0	3	71	Prydau
424	36	461	6,930	Arall
11,010	13,330	24,340	214,267	Holl pobl ag anabledd dysgu

Ffynhonnell: Ffurflenni Alldro Referniw

A3 (parhad) Gwariant referniw ar wasanaethau cymdeithasol, 2004-05 (a)

Gwasanaeth	Gwariant			Cyfanswm 4=(1+2+3)
	Darpariaeth eu hun 1	Darpariaeth gan eraill (gan gynnwys cyd drefniadau) 2	Gwasanaethau cymorth canolog ac adrannol 3	
Pobl ag anghenion iechyd meddyliol:				
Asesu a rheoli gofal	13,293	83	3,644	17,020
Lleoliadau gofal nyrsio	.	4,828	351	5,179
Lleoliadau gofal preswyl	1,914	12,891	1,710	16,515
Llety cymorth ac eraill	1,419	1,697	297	3,413
Taliadau union	.	63	0	63
Gofal cartref	1,393	1,253	315	2,961
Gofal dydd	5,714	821	873	7,409
Cyfarpar ac addasiadau	37	0	2	39
Prydau	29	0	2	31
Arall	2,375	2,942	224	5,540
Holl pobl ag anghenion iechyd meddyliol	26,174	24,579	7,418	58,170
Gwasanaethau eraill ar gyfer oedolion dan 65:				
Asesu a rheoli gofal	2,021	1,435	231	3,686
Gwariant HIV/AIDS	43	52	29	124
Camddefnydd sylweddau (dibyniaeth)	1,452	3,211	330	4,993
Cyflogaeth ymgynnal	14,189	1,460	944	16,592
Arall	8,120	5,633	458	14,211
Holl wasanaethau eraill ar gyfer oedolion dan 65	25,824	11,791	1,991	39,607
Ceiswyr lloches				
Asesu a rheoli gofal	1,600	42	24	1,666
Plant digwmni	314	401	25	740
Teuluoedd	576	12	0	588
Oedolion unig	1,390	45	-8	1,427
Holl ceiswyr lloches	3,880	500	41	4,422
Strategaeth gwasanaeth (c)	3,636	123	2,011	5,770
Holl wasanaethau cymdeithasol	602,856	525,213	127,766	1,255,834

(a) Gwariant cyngor sir yn unig.

(b) Gan gynnwys incwm o drefniadau ar y cyd â chyrff heblaw awdurdodau lleol.

(c) Gan gynnwys rheoli strategol, cofrestrï ag archwilio a trefn cwyn.

A3 (parhad) Gwariant refeniw ar wasanaethau cymdeithasol, 2004-05 (a)

£ miloedd

Incwm				
Gwerthiannau, ffioedd a thaliadau 5	Incwm arall (b) 6	Cyfanswm 7=(5+6)	Gwariant net 8=(4-7)	Gwasanaeth
35	911	946	16,074	Pobl ag anghenion iechyd meddyliol:
664	757	1,420	3,759	Asesu a rheoli gofal
2,120	1,119	3,239	13,275	Lleoliadau gofal nyrsio
441	312	753	2,661	Llety cymorth ac eraill
1	0	1	62	Taliadau union
149	39	188	2,773	Gofal cartref
110	191	300	7,108	Gofal dydd
12	3	15	24	Cyfarpar ac addasiadau
12	0	12	19	Prydau
85	588	672	4,868	Arall
3,628	3,919	7,547	50,623	Holl pobl ag anghenion iechyd meddyliol
17	37	54	3,632	Gwasanaethau eraill ar gyfer oedolion dan 65:
0	0	0	124	Asesu a rheoli gofal
141	421	562	4,431	Gwariant HIV/AIDS
8,671	1,047	9,717	6,875	Camddefnydd sylweddau (dibyniaeth)
1,418	1,370	2,787	11,424	Cyflogaeth ymgynnal
10,246	2,874	13,121	26,486	Arall
				Holl wasanaethau eraill ar gyfer oedolion dan 65
930	87	1,017	649	Ceiswyr lloches
0	0	0	740	Asesu a rheoli gofal
561	0	561	27	Plant digwmni
1,339	1	1,340	87	Teuluoedd
2,830	88	2,918	1,504	Oedolion unig
				Holl ceiswyr lloches
55	153	208	5,561	Strategaeth gwasanaeth (c)
133,361	53,275	186,635	1,069,199	Holl wasanaethau cymdeithasol

Ffynhonnell: Ffurflenni Alldro Refeniw

ATODIAD A

A4 Gwariant refeniw ar wasanaethau diogelu, 2004-05

Gwasanaeth	Gwariant		Cyfanswm 3=(1+2)
	Gwariant union (a) 1	Gwasanaethau canolog a chymorth adrannol 2	
Heddlu:			
Gwariant gweithredol	478,840	36,704	515,544
Arall (c)	196	42,792	42,988
Holl gwariant heddlu	479,036	79,496	558,532
Tân:			
Gwariant gweithredol	101,731	20,310	122,041
Arall (c)	7,277	6,679	13,956
Holl gwariant tân	109,008	26,989	135,997
Cwrtiau (d):			
Llysoedd y cwrneriaid	3,302	233	3,535
Llysoedd ynadon	28,327	410	28,737
Gwasanaethau llysoedd eraill	-142	0	-142
Holl cwrtiau	31,487	643	32,130

- (a) Gan gynnwys costau gweithwyr, costau rhedeg a chostau ar y cyd.
 (b) Gan gynnwys incwm o drefniadau ar y cyd â chyrff heblaw awdurdodau lleol.
 (c) Yn cynnwys costau gweinyddol canolog rheoli corfforaethol, cynrychiolaeth ddemocrataidd a rhai costau, megis y rhai sy'n ymwneud â chyfraniadau blynyddoedd blaenorol neu chyfraniadau pensiwm ychwanegol na ddylai gael eu dyrannu i wasanaethau unigol. Mae'r ffigur hefyd yn cynnwys gwariant cyfalaf a godir ar y cyfrif refeniw ac mae'n net o unrhyw log y disgwylir iddo gronni ar weddillion.
 (d) Gwariant cyngor sir yn unig.

A5 Gwariant refeniw ar drafnidiaeth leol, 2004-05 (a)

Gwasanaeth	Gwariant		Cyfanswm 3=(1+2)
	Gwariant union (b) 1	Gwasanaethau canolog a chymorth adrannol 2	
Trafnidiaeth cynllunio, polisi a strategaeth	16,013	7,607	23,620
Prif-ffyrdd a rhewlydd:			
Rheoli traffig a diogelwch ar y ffyrdd (d)	14,603	4,972	19,575
Cynnal a chadw strwythurau ffyrdd	50,688	9,319	60,007
Cynnal a chadw rheolaidd ar ffyrdd (e)	52,589	6,375	58,964
Adeiladwaith rhewlydd	5,276	630	5,906
Cynnal a chadw stwythurau pontydd a'u chryfhau	7,653	1,400	9,053
Adeiladwaith pont	392	41	433
Cynnal a chadw dros y gaeaf	12,820	749	13,569
Goleuadau stryd	21,580	1,839	23,419
Holl prif-ffyrdd a rhewlydd	165,602	25,324	190,927
Trafnidiaeth:			
Parcio	11,254	1,956	13,210
Trafnidiaeth gyhoeddus (f)	28,223	2,044	30,267
Tocynnau consesiynol	41,113	1,044	42,157
Meysydd awyr, harbws a cyfleusterau toll	10,361	1,046	11,407
Holl trafnidiaeth	90,951	6,090	97,041
Holl rhewlydd a thrafnidiaeth	272,566	39,021	311,587

- (a) Gwariant cyngor sir yn unig.
 (b) Gan gynnwys costau gweithwyr, costau rhedeg a chostau ar y cyd.
 (c) Gan gynnwys incwm o drefniadau ar y cyd â chyrff heblaw awdurdodau lleol.
 (d) Yn cynnwys llwybrau diogel a hebryngwyr croesfannau ysgol.
 (e) Yn cynnwys cynnal a chadw o ran yr amgylchedd a diogelwch, a thrwsio cyffredinol.
 (f) Yn cynnwys cydgyssylltu a chymorth i weithredwyr.

A4 (parhad) Gwariant referniw ar wasanaethau diogelu, 2004-05

£ miloedd

Incwm				
Gwerthiannau, ffioedd a thaliadau 4	Incwm arall (b) 5	Cyfanswm 6=(4+5)	Gwariant net 7=(3-6)	Gwasanaeth
4,599	10,237	14,836	500,708	Heddlu:
0	5,448	5,448	37,540	Gwariant gweithredol
4,599	15,685	20,284	538,248	Arall (c)
				Holl gwariant heddlu
				Tân:
1,642	2,828	4,470	117,571	Gwariant gweithredol
18	7,042	7,060	6,896	Arall (c)
1,660	9,870	11,530	124,467	Holl gwariant tân
				Cwrtiau (d):
545	1	547	2,988	Llysoedd y crwneriaid
445	672	1,117	27,620	Llysoedd ynadon
207	0	207	-349	Gwasanaethau llysoedd eraill
1,197	673	1,871	30,259	Holl cwrtiau

Ffynhonnell: Ffurflenni Alldro Referniw

A5 (parhad) Gwariant referniw ar drafndiaeth leol, 2004-05 (a)

£ miloedd

Incwm				
Gwerthiannau, ffioedd a thaliadau 4	Incwm arall (c) 5	Cyfanswm 6=(4+5)	Gwariant net 7=(3-6)	Gwasanaeth
11,696	845	12,541	11,080	Trafndiaeth cynllunio, polisi a strategaeth
				Prif-ffyrdd a rhewlydd:
2,006	678	2,684	16,890	Rheoli traffig a diogelwch ar y ffyrdd (d)
1,078	1,191	2,269	57,739	Cynnal a chadw strwythurau ffyrdd
2,084	1,433	3,518	55,446	Cynnal a chadw rheolaidd ar ffyrdd (e)
278	1,904	2,182	3,724	Adeiladwaith rhewlydd
172	148	320	8,733	Cynnal a chadw stwythurau pontydd a'u chryfhau
4	352	356	77	Adeiladwaith pont
459	103	562	13,007	Cynnal a chadw dros y gaeaf
552	140	692	22,728	Goleuadau stryd
6,633	5,950	12,582	178,344	Holl prif-ffyrdd a rhewlydd
				Trafndiaeth:
21,922	71	21,993	-8,784	Parcio
1,513	1,737	3,250	27,017	Trafndiaeth gyhoeddus (f)
1,246	61	1,307	40,850	Tocynnau consesiynol
3,249	3	3,252	8,155	Meysydd awyr, harbws a cyfleusterau toll
27,930	1,872	29,802	67,238	Holl trafndiaeth
46,258	8,667	54,925	256,662	Holl rhewlydd a thrafndiaeth

Ffynhonnell: Ffurflenni Alldro Referniw

A6 Gwariant refeniw ar dai a threth cyngor, 2004-05 (a)

Gwasanaeth	Gwariant		Cyfanswm 3=(1+2)
	Gwariant union (b) 1	Gwasanaethau canolog a chymorth adrannol 2	
Tai cronfa'r cyngorau a budd-dal tai:			
Y strategaeth dai	2,649	1,239	3,888
Landlordiaid cymdeithasol cofrestredig	93	45	139
Cyngor ar dai	1,274	376	1,649
Blaendaliadau tai	78	88	165
Adnewyddu tai'r sector preifat	11,978	6,176	18,155
Digartrefedd	15,151	713	15,864
Taliadau budd-dâl tai	529,260	-357	528,903
Gweinyddu budd-dâl tai	15,171	6,612	21,783
Eiddo arall y cyngor	1,016	974	1,991
Gwasanaethau lles (yn cynnwys swyddogion rhenti)	2,315	211	2,526
Cefnogi pobl	53,821	3,096	56,917
Cyfraniad i'r Cyfrif Refeniw Tai (d)	5,018	424	5,442
Holl tai cronfa'r cyngorau a budd-dal tai	637,824	19,598	657,422
Budd-dâl y dreth gyngor, gweinyddu a chasglu'r dreth lleol:			
Budd-dâl y dreth gyngor (e)	-1,008	-65	-1,073
Gweinyddu'r budd-dâl y dreth gyngor	9,624	4,173	13,797
Costau casglu ardrethi annomestig	2,482	1,686	4,168
Disgowntiau treth cyngor	108	0	108
Costau casglu'r dreth gyngor	11,264	10,266	21,529
Holl budd-dâl y dreth gyngor, gweinyddu a chasglu'r dreth lleol	22,470	16,060	38,530

(a) Gan gynnwys gwariant ar wasanaethau cronfa'r cyngor yn unig.

(b) Gan gynnwys costau gweithwyr, costau rhedeg a chostau ar y cyd.

(c) Gan gynnwys incwm o drefniadau ar y cyd â chyrff heblaw awdurdodau lleol.

(d) Cyfraniadau i'r Cyfrif Refeniw Tai am eitemau â rennir gan y gymuned gyfan.

(e) Ond yn cynnwys gwariant wedi'i ariannu gan yr awdurdod lleol yn unig. Mae'r mwyafrif o'r gwariant yma wedi'i gyfro gan grant o'r Adran Gwaith a Phensiynau.

A6 (parhad) Gwariant referniw ar dai a threth cyngor, 2004-05 (a)

£ miloedd

Incwm				
Gwerthiannau, ffioedd a thaliadau 4	Incwm arall gan (c) 5	Cyfanswm 6=(4+5)	Gwariant net 7=(3-6)	Gwasanaeth
138	365	503	3,385	Tai cronfa'r cyngorau a budd-dal tai:
11	3	14	124	Y strategaeth dai
5	6	11	1,638	Landlordiaid cymdeithasol cofrestredig
91	51	143	22	Cyngor ar dai
6,503	3,820	10,323	7,832	Blaendaliadau tai
3,794	20	3,814	12,050	Adnewyddu tai'r sector preifat
1,192	3,085	4,277	524,626	Digartrefedd
403	482	885	20,898	Taliadau budd-dâl tai
442	29	471	1,520	Gweinyddu budd-dâl tai
970	539	1,509	1,018	Eiddo arall y cyngor
1,806	786	2,592	54,325	Gwasanaethau lles (yn cynnwys swyddogion rhenti)
216	273	489	4,953	Cefnogi pobl
15,572	9,460	25,032	632,390	Cyfraniad i'r Cyfrif Referniw Tai (d)
				Holl tai cronfa'r cyngorau a budd-dal tai
				Budd-dâl y dreth gyngor, gweinyddu a chasglu'r dreth lleol:
2	28	30	-1,103	Budd-dâl y dreth gyngor (e)
360	374	734	13,063	Gweinyddu'r budd-dâl y dreth gyngor
1,592	2,838	4,430	-262	Costau casglu ardrethi annomestig
0	0	0	108	Disgowntiau treth cyngor
2,009	1,357	3,365	18,164	Costau casglu'r dreth gyngor
3,963	4,597	8,560	29,970	Holl budd-dâl y dreth gyngor, gweinyddu a chasglu'r dreth lleol

Ffynhonnell: Ffurflenni Alldro Referniw

A7 Gwariant refeniw ar wasanaethau lleol eraill, 2004-05 (a)

Gwasanaeth	Gwariant		
	Gwariant union (b) 1	Gwasanaethau canolog a chymorth adrannol 2	Cyfanswm 3=(1+2)
Llyfrgelloedd, diwylliant, threftadaeth, chwaraeon ac hamdden:			
Y gwasanaeth llyfrgelloedd	42,203	6,905	49,108
Amgueddfeydd ac orielau	8,319	985	9,304
Archifau	3,752	499	4,251
Datblygu a chynorthwyo'r celfyddydau	5,346	856	6,203
Theatrau ac adloniant cyhoeddus	41,467	3,654	45,121
Threftadaeth	5,042	565	5,607
Hamdden a chwaraeon	118,593	13,850	132,443
Mannau agored	67,709	1,470	69,179
Twristiaeth	13,482	1,918	15,400
Holl llyfrgelloedd, diwylliant, threftadaeth, chwaraeon ac hamdden	305,913	30,702	336,615
Gwasanaethau amgylcheddol lleol:			
Casglu gwastraff	89,043	6,078	95,121
Swyddogaethau gwaredu gwastraff	79,042	1,500	80,542
Iechyd amgylcheddol:			
Diogelwch bwyd	7,455	1,901	9,356
Iechyd amgylcheddol arall	42,118	9,482	51,601
Holl iechyd amgylcheddol	49,574	11,384	60,957
Ysgubo a glanhau strydoedd	42,928	3,510	46,438
Mynwentydd ac amlosgfeydd	13,311	1,427	14,738
Diogelwch cymunedol	18,288	1,766	20,054
Diogleu defnyddwyr	11,305	3,664	14,969
Cofrestru etholwyr a cario allan etholiadau	5,367	1,145	6,513
Gwasanaethau canolog i'r cyhoedd	15,273	2,977	18,250
Holl gwasanaethau amgylcheddol lleol	324,131	33,451	357,582
Gwaith cynllunio a datblygu diwydiannol:			
Rheoliadau adeiladu	8,582	2,813	11,396
Rheoliadau datblygu	18,728	6,943	25,671
Polisi cynllunio	10,303	3,563	13,866
Mentrau amgylcheddol	9,441	2,969	12,410
Datblygiad economaidd	74,550	13,305	87,855
Datblygu cymunedol	22,133	1,199	23,332
Holl gwaith cynllunio a datblygu diwydiannol	143,738	30,792	174,530
Gweinyddiaeth canolog:			
Costau heb eu dosbarthu (d)	34,015	2,403	36,417
Rheolaeth gorfforaethol	43,460	48,518	91,978
Cynrychiolaeth a rheolaeth ddemocrataidd	40,833	17,573	58,406
Gwasanaethau canolog eraill	200,100	11,386	211,485
Holl gweinyddiaeth canolog	318,407	79,880	398,287
Gwariant refeniw arall:			
Gwasanaethau amaethyddiaeth	5,862	1,629	7,491
Gwariant cyfalaf wedi'i godi ar y cyfrif refeniw	.	40,827	40,827
Darpariaeth ar gyfer dyled goll	.	6,047	6,047
Preseptiau cyngor cymunedol	.	21,213	21,213
Llog allanol	.	.	.
Ardollau	.	18,773	18,773
Elfen arianau cyfalaf o fewn cynlluniau PFI	.	9,041	9,041
Taliadau prydlesu	.	539	539
Cymhwysiadau eraill	.	-14,140	-14,140
Holl gwariant refeniw arall	5,862	83,930	89,792
Ariannu dyled	.	258,759	258,759

(a) Gan gynnwys gwariant cyngor sir yn unig.

(b) Gan gynnwys costau gweithwyr, costau rhedeg a chostau ar y cyd.

(c) Gan gynnwys incwm o drefniadau ar y cyd â chyrrff heblaw awdurdodau lleol.

(d) Dyrennir gwariant yn erbyn gweinyddu a gwasanaethau cymorth canolog rhan fwyaf i adranau unigol. Dangosir y swm a ddyrennir yn y golofn 'incwm arall', gan adael y ffigur gwariant net fel swm y gwariant cymorth canolog heb ei ddyrannu.

A7 (parhad) Gwariant referniw ar wasanaethau lleol eraill, 2004-05 (a)

£ miloedd

Incwm				
Gwerthiannau, ffioedd a thaliadau 4	Incwm arall (c) 5	Cyfanswm 6=(4+5)	Gwariant net 7=(3-6)	Gwasanaeth
2,215	943	3,158	45,949	Llyfrgelloedd, diwylliant, threftadaeth, chwaraeon ac hamdden:
1,033	503	1,535	7,769	Y gwasanaeth llyfrgelloedd
294	42	336	3,915	Amgueddfeydd ac orielau
441	354	795	5,408	Archifau
23,395	636	24,031	21,090	Datblygu a chynorthwyo'r celfyddydau
2,149	42	2,191	3,416	Theatrau ac adloniant cyhoeddus
39,588	7,545	47,133	85,310	Threftadaeth
10,201	3,234	13,435	55,744	Hamdden a chwaraeon
3,791	805	4,596	10,804	Mannau agored
83,107	14,104	97,211	239,404	Twristiaeth
				Holl llyfrgelloedd, diwylliant, threftadaeth, chwaraeon ac hamdden
13,132	5,547	18,679	76,442	Gwasanaethau amgylcheddol lleol:
11,560	2,065	13,626	66,916	Casglu gwastraff
				Swyddogaethau gwaredu gwastraff
351	21	373	8,984	Iechyd amgylcheddol:
7,571	2,775	10,345	41,255	Diogelwch bwyd
7,922	2,796	10,718	50,239	Iechyd amgylcheddol arall
945	2,429	3,374	43,064	Holl iechyd amgylcheddol
9,025	92	9,117	5,620	Ysgubo a glanhau strydoedd
1,117	637	1,753	18,300	Mynwentydd ac amlosgfeydd
677	184	861	14,108	Diogelwch cymunedol
655	82	737	5,775	Diogleu defnyddwyr
8,547	615	9,162	9,088	Cofrestru etholwyr a cario allan etholiadau
53,580	14,447	68,027	289,555	Gwasanaethau canolog i'r cyhoedd
				Holl gwasanaethau amgylcheddol lleol
8,270	71	8,341	3,055	Gwaith cynllunio a datblygu diwydiannol:
13,016	89	13,106	12,565	Rheoliadau adeiladu
202	549	750	13,115	Rheoliadau datblygu
1,023	582	1,605	10,805	Polisi cynllunio
41,787	9,105	50,893	36,963	Mentrau amgylcheddol
572	654	1,226	22,106	Datblygiad economaidd
64,870	11,051	75,920	98,610	Datblygu cymunedol
				Holl gwaith cynllunio a datblygu diwydiannol
1,274	2,738	4,012	32,405	Gweinyddiaeth canolog:
6,291	9,299	15,590	76,388	Costau heb eu dosbarthu (d)
3,391	3,289	6,680	51,726	Rheolaeth gorfforaethol
57,628	161,094	218,722	-7,237	Cynrychiolaeth a rheolaeth ddemocrataidd
68,584	176,420	245,004	153,283	Gwasanaethau canolog eraill
				Holl gweinyddiaeth canolog
3,950	251	4,201	3,290	Gwariant referniw arall:
.	.	.	40,827	Gwasanaethau amaethyddiaeth
.	.	.	6,047	Gwariant cyfalaf wedi'i godi ar y cyfrif referniw
.	.	.	21,213	Darpariaeth ar gyfer dyled goll
.	47,711	47,711	-47,711	Preseptiau cyngor cymunedol
.	.	.	18,773	Llog allanol
.	.	.	9,041	Ardollau
.	.	.	539	Elfen arianau cyfalaf o fewn cynlluniau PFI
.	.	.	-14,140	Taliadau prydlesu
3,950	47,962	51,912	37,879	Cymhwysiaethau eraill
				Holl gwariant referniw arall
.	.	.	258,759	Ariannu dyled

Ffynhonnell: Ffurflenni Alldro Referniw

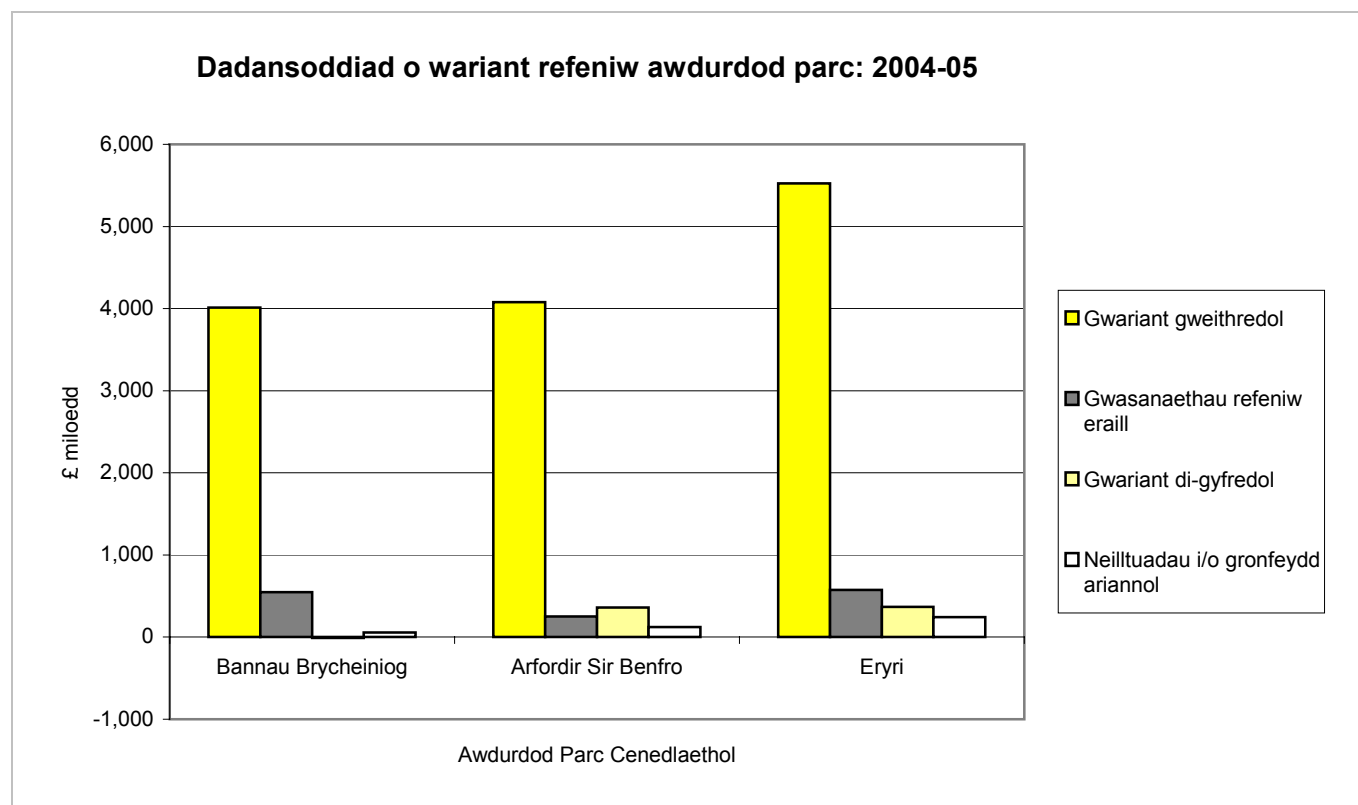
A8 Gwariant parc cenedlaethol, yn ôl gwasanaeth ac awdurdod, 2004-05 (a)

£ miloedd

Gwasanaeth	Bannau Brycheiniog	Arfordir Sir Benfro	Eryri	Cymru
Gwariant gweithredol:				
Cadwraeth	765	1,132	1,215	3,112
Cynllunio	686	834	587	2,107
Datblygiad cymunedd	153	65	427	645
Parcio cerbydau	33	-63	-57	-87
Mentrau trafnidiaeth cynladwy	28	49	36	113
Hamdden arall a rheoli parciau	1,297	1,169	2,128	4,594
Hyrwyddo dealltwriaeth a mwynhad	1,050	894	1,189	3,133
Holl gwariant gweithredol	4,012	4,080	5,525	13,617
Gwasanaethau refeniw eraill	548	252	574	1,374
Gwariant di-gyfredol:				
Ariannu dyled	0	0	0	0
Gwariant cyfalaf a godwyd o'r cyfrif refeniw (CERA)	45	404	463	912
Derbyniadau llog allanol	-54	-45	-96	-195
Holl gwariant di-gyfredol	-9	359	367	717
Gwariant refeniw gros	4,551	4,691	6,466	15,708
Incwm ardollau o chynghorau sir a chynghorau bwrdeistref sirol (b)	-997	-1,058	-1,354	-3,409
Grantiau penodol (c)	-3,610	-3,755	-5,356	-12,721
Gwariant refeniw net	-56	-122	-243	-421
Neilltuadau i (+)/o (-) gronfeydd ariannol	56	122	244	422
Addasiadau eraill	0	0	-1	-1
Y gofyniad cyllideb	0	0	0	0

Ffynhonnell: Ffurflenni Alldro Refeniw

- (a) Mae gwariant yn net o incwm o werthiannau, ffioedd a thaliadau, ond mae'n cynnwys yr hyn a ariennir gan grantiau penodol y llywodraeth a threthi cynghorau sir a chynghorau bwrdeistref sirol. Mae'r ffigurau wedi cael eu haddasu er mwyn cyfrif am gostau pensiwn FRS17.
- (b) Mae cynghorau sir a chynghorau bwrdeistref sirol yn darparu cyfran o'r gronfa i ariannu parciau cenedlaethol Cymru.
- (c) Mae'r mwyafrif o'r ariannu ar gyfer parciau cenedlaethol mewn ffurf grant blynyddol llywodraeth ganolog. Mae grantiau derbyniwyd gan bob pharc cenedlaethol ers 1990-91 wedi'u nodi yn atodiad C5.

A9 Gwariant parc cenedlaethol wedi'i gyllidebu, yn ôl gwasanaeth ac awdurdod, 2006-07 (a)

Gwasanaeth	<i>£ miloedd</i>			
	Bannau Brycheiniog	Arfordir Sir Benfro	Eryri	Cymru
Gwariant gweithredol:				
Cadwraeth	639	1,023	1,828	3,490
Cynllunio	972	838	881	2,691
Datblygiad cymunedd	249	74	384	706
Parcio cerbydau	13	-123	-58	-168
Mentrau trafniadaeth cynladwy	24	76	41	141
Hamdden arall a rheoli parciau	1,129	1,210	2,043	4,382
Hyrwyddo dealltwriaeth a mwynhad	1,017	912	1,278	3,207
Holl gwariant gweithredol	4,044	4,010	6,396	14,449
Gwasanaethau refeniw eraill	765	469	681	1,915
Gwariant di-gyfredol:				
Ariannu dyled	0	0	0	0
Gwariant cyfalaf a godwyd o'r cyfrif refeniw (CERA)	0	377	189	566
Derbyniadau llog allanol	-35	-40	-72	-147
Holl gwariant di-gyfredol	-35	337	117	419
Gwariant refeniw gros	4,774	4,816	7,193	16,783
Incwm ardollau o chynghorau sir a chynghorau bwrdeistref sirol (b)	-1,051	-1,108	-1,418	-3,576
Grantiau penodol (c)	-3,671	-3,639	-5,775	-13,085
Gwariant refeniw net	52	69	0	122
Neilltuadau i (+)/o (-) gronfeydd ariannol	-52	-69	0	-121
Addasiadau eraill	0	0	0	0
Y gofyniad cyllideb	0	0	0	0

Ffynhonnell: Ffurflenni Cyllideb Refeniw

- (a) Mae gwariant wedi'i gyllidebu yn net o incwm o werthiannau, ffioedd a thaliadau, ond mae'n cynnwys yr hyn a ariennir gan grantiau penodol y llywodraeth a threthi cynghorau sir a chynghorau bwrdeistref sirol. Mae'r ffigurau wedi cael eu haddasu er mwyn cyfrif am gostau pensiwn FRS17.
- (b) Mae cynghorau sir a chynghorau bwrdeistref sirol yn darparu cyfran o'r gronfa i ariannu parciau cenedlaethol Cymru.
- (c) Mae'r mwyafrif o'r ariannu ar gyfer parciau cenedlaethol mewn ffurf grant blynyddol llywodraeth ganolog. Mae grantiau derbyniwyd gan bob pharc cenedlaethol ers 1990-91 wedi'u nodi yn atodiad C5.

B1 Gwariant cyfalaf, yn ôl gwasanaeth, 2004-05

Gwasanaeth	Caffaeliad tir ac adeiladau cynfodol	Adeiladwaith trawsnewidiadau ac adnewyddiadau newydd	Cerbydau	Offer a peiriannau ffatri	Gwariant ar asedau sefydlog
Addysg:					
Addysg meithrin a chynradd	225	55,829	0	1,603	57,657
Addysg uwchradd	584	54,731	0	2,545	57,861
Addysg arbennig	36	6,022	0	101	6,159
Gwasanaeth ieuencid	0	772	0	25	798
Gwasanaeth addysg eraill ac addysg barhaus	16	10,119	124	567	10,825
Holl addysg	861	127,474	124	4,841	133,300
Gwasanaethau cymdeithasol	120	12,339	829	1,030	14,318
Trafnidiaeth:					
Ffyrdd, goleuadau stryd a diogelwch ffyrdd	3,572	102,858	4,246	784	111,460
Parcio cerbydau	13	3,301	0	26	3,340
Trafnidiaeth teithwyr cyhoeddus (bysiau)	22	8,806	735	2,858	12,421
Trafnidiaeth teithwyr cyhoeddus (rheilffyrdd)	0	7,336	0	0	7,336
Pontydd ffyrdd â tholl, twnneli a fferïau a chwmnïau trafndiaeth cyhoeddus	0	100	0	0	100
Porthladdoedd a phierau yr awdurdodau lleol	153	5,727	41	69	5,990
Meysydd awyr	0	457	0	20	477
Holl trafndiaeth	3,760	128,585	5,022	3,757	141,124
Tai:					
Cyfrif refeniw tai (HRA)	1,155	124,678	56	1,202	127,092
Tai cronfa'r cyngor	875	14,126	0	56	15,057
Arall	.	.	.	0	0
Holl tai	2,031	138,804	56	1,258	142,149
Llyfrgelloedd, diwydiant a threftadaeth:					
Gwasanaeth llyfrgelloedd	0	2,384	87	254	2,726
Amgueddfeydd ac orielau celf	0	1,968	8	154	2,129
Gweithgareddau a chyfleusterau celfyddydau	0	7,075	0	119	7,194
Holl llyfrgelloedd, diwylliant a threftadaeth	0	11,427	95	527	12,049
Amaethyddiaeth a physgodfeydd:					
Traenio ac atal llifogydd	0	5,255	0	13	5,269
Amddiffyn yr arfordir	0	967	0	1	968
Amaethyddiaeth a physgodfeydd eraill	45	1,771	0	2	1,818
Holl amaethyddiaeth a physgodfeydd	45	7,993	0	16	8,054
Chwaraeon a hamdden:					
Cyfleusterau chwaraeon	333	51,573	55	1,050	53,011
Datblygu chwaraeon	0	2,408	0	1,617	4,026
Holl chwaraeon ac hamdden	333	53,981	55	2,668	57,037

(a) Mae cyfrifiadau £ y pen yn defnyddio amcangyfrifon canol-blwyddyn y Cofrestrdyd Cyffredinol o'r boblogaeth ar gyfer 2004.

B1 (parhad) Gwariant cyfalaf, yn ôl gwasanaeth, 2004-05

£ miloedd

Grantiau cyfalaf	Blaensymiau cyfalaf	Arall	Cyfanswm gwariant cyfalaf	Cyfanswm gwariant cyfalaf (£ y pen) (a)	Gwasanaeth
533	0	0	58,190	20	Addysg:
9,686	0	0	67,547	23	Addysg meithrin a chynradd
0	0	0	6,159	2	Addysg uwchradd
190	0	0	988	-	Addysg arbennig
49	0	0	10,874	4	Gwasanaeth ieuencid
10,458	0	0	143,758	49	Gwasanaeth addysg eraill ac addysg barhaus
					Holl addysg
2,513	0	0	16,831	6	Gwasanaethau cymdeithasol
					Trafnidiaeth:
18	0	0	111,478	38	Ffyrdd, goleuadau stryd a diogelwch ffyrdd
22	0	0	3,362	1	Parcio cerbydau
20	0	0	12,441	4	Trafnidiaeth teithwyr cyhoeddus (bysiau)
4	0	0	7,340	2	Trafnidiaeth teithwyr cyhoeddus (rheilffyrdd)
0	0	0	100	-	Pontydd ffyrdd â tholl, twnneli a fferiau a chwmnïau trafndiaeth cyhoeddus
0	0	0	5,990	2	Porthladdoedd a phierau yr awdurdodau lleol
0	0	0	477	-	Meysydd awyr
64	0	0	141,188	48	Holl trafndiaeth
					Tai:
2,836	0	19	129,947	44	Cyfrif referniw tai (HRA)
97,129	0	189	112,375	38	Tai cronfa'r cyngor
0	6	0	6	-	Arall
99,965	6	208	242,328	82	Holl tai
					Llyfrgelloedd, diwydiant a threftadaeth:
0	0	0	2,726	1	Gwasanaeth llyfrgelloedd
60	0	0	2,189	1	Amgueddfeydd ac orielau celf
41	0	955	8,190	3	Gweithgareddau a chyfleusterau celfyddydau
101	0	955	13,105	4	Holl llyfrgelloedd, diwylliant a threftadaeth
					Amaethyddiaeth a physgodfeydd:
0	0	0	5,269	2	Traenio ac atal llifogydd
68	0	0	1,036	-	Amddiffyn yr arfordir
0	0	0	1,818	1	Amaethyddiaeth a physgodfeydd eraill
68	0	0	8,122	3	Holl amaethyddiaeth a physgodfeydd
					Chwaraeon a hamdden:
177	0	0	53,188	18	Cyfleusterau chwaraeon
194	5	0	4,225	1	Datblygu chwaraeon
370	5	0	57,412	19	Holl chwaraeon ac hamdden

Ffynhonnell: Ffurflenni Aildro Cyfalaf

B1 (parhad) Gwariant cyfalaf, yn ôl gwasanaeth, 2004-05

Gwasanaeth	Caffaeliad tir ac adeiladau cynfodol	Adeiladwaith trawsnewidiadau ac adnewyddiadau newydd	Cerbydau	Offer a peiriannau ffatri	Gwariant ar asedau sefydlog
Gwasanaethau amgylcheddol eraill:					
Tir diffaith adfer	0	6,750	0	0	6,750
Parciau a mannau agored	201	9,030	166	570	9,966
Casglu gwastraff	0	451	1,277	816	2,544
Gwaredu gwastraff	460	10,205	592	1,084	12,340
Gweinyddu cyffredinol	299	27,816	2,197	14,164	44,476
Cynllunio a datblygu	6,312	48,197	1,558	436	56,503
Diogelwch cymunedol	0	1,194	1	356	1,551
Iechyd yr amgylchedd	156	3,403	362	390	4,310
Amrywiol	52	4,774	123	518	5,467
Diwydiannol a masnachol	566	14,129	278	80	15,053
Gwasanaethau masnachu eraill	234	3,378	3,714	627	7,953
Holl gwasanaethau amgylcheddol eraill	8,279	129,327	10,268	19,040	166,914
Y gyfraith, trefn a gwasanaethau diogelu:					
Heddlu	2,055	13,048	5,896	10,496	31,495
Gwasanaeth tân ac amddiffyn sifil	0	3,551	2,831	1,484	7,866
Llysoedd y crwneriaid	0	0	0	0	0
Llysoedd ynadon	427	2,511	0	123	3,061
Holl y gyfraith, trefn a gwasanaethau diogelu	2,482	19,110	8,727	12,103	42,422
Arall (b)
Pob gwasanaethau	17,912	629,039	25,176	45,240	717,366

(a) Mae cyfrifiadau £ y pen yn defnyddio amcangyfrifon canol-blwyddyn y Cofrestrwydd Cyffredinol o'r boblogaeth ar gyfer 2004.

(b) Yn cynnwys rhai categorïau o wariant referniw megis gwariant ar gyfer taliadau afreidedd, y mae gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru mae gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru bŵer i roi cyfarwyddyd yn ei erbyn o dan adran 40(6) o Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai, i ganiatáu i'r awdurdodau lleol ei drin fel gwariant cyfalaf.

B1 (parhad) Gwariant cyfalaf, yn ôl gwasanaeth, 2004-05

£ miloedd

Grantiau cyfalaf	Blaensymiau cyfalaf	Arall	Cyfanswm gwariant cyfalaf	Cyfanswm gwariant cyfalaf (£ y pen) (a)	Gwasanaeth
0	0	0	6,750	2	Gwasanaethau amgylcheddol eraill:
207	0	0	10,173	3	Tir diffaith adfer
0	0	0	2,544	1	Parciau a mannau agored
418	0	0	12,758	4	Casglu gwastraff
672	0	6,783	51,932	18	Gwaredu gwastraff
15,033	0	74	71,611	24	Gweinyddu cyffredinol
52	0	0	1,603	1	Cynllunio a datblygu
99	0	0	4,409	1	Diogelwch cymunedol
594	0	0	6,060	2	Iechyd yr amgylchedd
2,219	0	0	17,272	6	Amrywiol
95	0	0	8,048	3	Diwydiannol a masnachol
19,389	0	6,858	193,161	65	Gwasanaethau masnachu eraill
					Holl gwasanaethau amgylcheddol eraill
					Y gyfraith, trefn a gwasanaethau diogelu:
0	0	283	31,778	11	Heddlu
0	0	65	7,931	3	Gwasanaeth tân ac amddiffyn sifil
0	0	0	0	0	Llysoedd y crwneriaid
579	0	70	3,709	1	Llysoedd ynadon
579	0	418	43,418	15	Holl y gyfraith, trefn a gwasanaethau diogelu
.	.	1,000	1,000	-	Arall (b)
133,508	11	9,439	860,323	291	Pob gwasanaethau

Ffynhonnell: Ffurflenni Alldro Cyfalaf

B2 Derbyniadau cyfalaf, yn ôl gwasanaeth, 2004-05

	<i>£ miloedd</i>				
Gwasanaeth	Gwerthiant asedau sefydlog	Ad-daliadau o flaensymiau a grantiau cyfalaf	Gwerthiant prydlesi ac addasiadau eraill	Cyfanswm derbyniadau	Cyfanswm derbyniadau (£ y pen) (a)
Addysg:					
Addysg meithrin a chynradd	477	0	0	477	-
Addysg uwchradd	9,500	0	0	9,500	3
Addysg arbennig	193	0	0	193	-
Gwasanaeth ieuencid	0	0	0	0	0
Gwasanaeth addysg eraill ac addysg barhaus	46	0	0	46	-
Holl addysg	10,216	0	0	10,216	3
Gwasanaethau cymdeithasol	1,264	1	0	1,265	-
Trafnidiaeth:					
Ffyrdd, goleuadau stryd a diogelwch ffyrdd	591	0	0	591	-
Parcio cerbydau	222	0	0	222	-
Trafnidiaeth teithwyr cyhoeddus (bysiau)	0	0	0	0	0
Trafnidiaeth teithwyr cyhoeddus (rheilffyrdd)	341	0	0	341	-
Pontydd ffyrdd â tholl, twnneli a fferïau a chwmnïau trafndiaeth cyhoeddus	0	0	0	0	0
Porthladdoedd a phierau yr awdurdodau lleol	0	0	0	0	0
Meysydd awyr	0	0	0	0	0
Holl trafndiaeth	1,154	0	0	1,154	-
Tai:					
Cyfrif refeniw tai (HRA)	142,978	2,022	18	145,018	49
Tai cronfa'r cyngor	162	2,211	0	2,373	1
Arall	-	281	-	281	-
Holl tai	143,140	4,515	18	147,672	50
Llyfrgelloedd, diwydiant a threftadaeth:					
Gwasanaeth llyfrgelloedd	14	0	0	14	-
Amgueddfeydd ac orielau celf	8	0	0	8	-
Gweithgareddau a chyfleusterau celfyddydau	0	0	0	0	0
Holl llyfrgelloedd, diwylliant a threftadaeth	22	0	0	22	-
Amaethyddiaeth a physgodfeydd:					
Traenio ac atal llifogydd	65	0	0	65	-
Amddiffyn yr arfordir	0	0	0	0	0
Amaethyddiaeth a physgodfeydd eraill	2,906	0	0	2,906	1
Holl amaethyddiaeth a physgodfeydd	2,971	0	0	2,971	1
Chwaraeon a hamdden:					
Cyfleusterau chwaraeon	205	0	0	205	-
Datblygu chwaraeon	0	25	0	25	-
Holl chwaraeon ac hamdden	205	25	0	230	-
Gwasanaethau amgylcheddol eraill:					
Tir diffaith adfer	0	0	0	0	0
Parciau a manau agored	5,582	0	0	5,582	2
Casglu gwastraff	28	0	0	28	-
Gwaredu gwastraff	2	0	0	2	-
Gweinyddu cyffredinol	11,055	28	0	11,083	4
Cynllunio a datblygu	29,683	0	0	29,683	10
Diogelwch cymunedol	0	0	0	0	0
Iechyd yr amgylchedd	0	0	0	0	0
Amrywiol	783	0	0	783	-
Diwydiannol a masnachol	3,623	0	0	3,623	1
Gwasanaethau masnachu eraill	1,244	0	0	1,244	-
Holl gwasanaethau amgylcheddol eraill	52,000	28	0	52,028	18
Y gyfraith, trefn a gwasanaethau diogelu:					
Heddlu	611	0	0	611	-
Gwasanaeth tân ac amddiffyn sifil	293	0	0	293	-
Llysoedd y crwneriaid	0	0	0	0	0
Llysoedd ynadon	344	0	0	344	-
Holl y gyfraith, trefn a gwasanaethau diogelu	1,248	0	0	1,248	-
Pob gwasanaethau	212,219	4,569	18	216,805	73

Ffynhonnell: Ffurflenni Aildro Cyfalaf

(a) Mae cyfrifiadau £ y pen yn defnyddio amcangyfrifon canol-blwyddyn y Cofrestrdydd Cyffredinol o'r boblogaeth ar gyfer 2004.

C1 Asesiadau gwariant safonol a chymorth y llywodraeth ganolog (a)

	Asesiadau gwario safonol a grant yr heddlu		Cymorth y llywodraeth ganolog (b)	
	£ miloedd	£ y pen (c)	£ miloedd	£ y pen (c)
1990-91	2,070,025	725	1,692,643	593
1991-92 (d)	2,381,446	830	2,184,857	761
1992-93	2,545,816	885	2,288,743	795
1993-94	2,533,801	876	2,277,157	788
1994-95	2,631,939	908	2,345,159	809
1995-96	2,710,472	933	2,393,075	823
1996-97	2,795,394	960	2,459,844	844
1997-98	2,856,251	979	2,502,836	858
1998-99	3,009,501	1,030	2,620,937	897
1999-00	3,165,488	1,082	2,749,103	939
2000-01	3,490,809	1,190	2,871,973	979
2001-02	3,686,844	1,255	3,042,383	1,035
2002-03	3,879,670	1,317	3,184,381	1,081
2003-04	4,140,386	1,426	3,402,620	1,172
2004-05	4,297,628	1,472	3,488,762	1,195
2005-06	4,531,342	1,542	3,658,878	1,245
2006-07	4,856,557	1,645	3,898,719	1,320

Ffynhonnell : Setliadau Refeniw Llywodraeth Leol. Mae'r ffigurau yma yn disgyn tu allan i derfynnau Ystadegau Cenedlaethol

- (a) Yn cynnwys asesiadau gwario safonol a grant yr heddlu. Heb gynnwys grantiau penodol heblaw'r heddlu.
- (b) Yn cynnwys grant cynnal refeniw, trethi annomestig wedi'u hailddosbarthu, cynllun lleihau'r dreth gyngor a grant trosiannol ar gyfer cynghorau sir neu bwrdeistref sirol. Yn cynnwys grant cynnal refeniw, ardrethi annomestig wedi'u hailddosbarthu, grant heddlu a grant ffrwyno'r heddlu yn achos awdurdodau heddlu. Heb gynnwys grantiau penodol heblaw'r heddlu. Gweler hefyd droednodyn (d).
- (c) Mae amcangyfrifon canol-blwyddyn y Cofrestrydd Cyffredinol o'r boblogaeth 1988 am 1990-91, 1989 am 1991-92, 1990 am 1992-93, 1991 am 1993-94, 1992 am 1994-95, 1993 am 1995-96, 1994 am 1996-97, 1995 am 1997-98, 1996 am 1998-99, 1997 am 1999-2000, 1998 am 2000-01, 1999 am 2001-02, 2000 am 2002-03, 2001 am 2003-04, 2002 am 2004-05, 2003 am 2005-06 a 2004 am 2006-07. Mae'r ffigurau'n gydradd â'r rhai a ddefnyddir i gyfrifo asesiadau gwario safonol a chymorth y llywodraeth ganolog ym mhob blwyddyn y setliad.
- (d) Ym 1991-92, rhoddwyd grant o £140 y trethdalwr i'r awdurdodau lleol yng Nghymru i leihau biliau'r dreth gyngor. Cynhwysir hyn yn ffigur cymorth llywodraeth ganolog.

C2 Aseidiadau gwario safonol a ffynhonnell cymorth y llywodraeth ganolog, yn ôl awdurdod, 2006-07

£ miloedd

	Aseidiadau gwario safonol a grant yr heddlu	Cymorth llywodraeth ganolog			
		Cyfanswm	Grant cynnal referniw	Yn cynnwys:	
Grant yr heddlu					
Cyngorau sir/bwrdeistref sirol:					
Ynys Môn	107,887	85,982	70,551	.	15,431
Gwynedd	190,473	153,090	126,533	.	26,557
Conwy	168,568	131,472	106,091	.	25,381
Sir Ddinbych	147,759	119,367	97,945	.	21,422
Sir y Flint	209,084	163,243	129,992	.	33,252
Wrecsam	177,707	139,810	110,712	.	29,098
Powys	207,199	163,897	134,493	.	29,405
Ceredigion	112,376	89,418	71,196	.	18,222
Sir Benfro	182,600	143,968	117,962	.	26,007
Sir Gaerfyrddin	268,297	217,077	177,321	.	39,756
Abertawe	330,667	265,206	214,215	.	50,991
Castell-nedd Port Talbot	209,925	174,270	143,926	.	30,344
Pen-y-bont ar Ogwr	188,902	151,988	123,129	.	28,859
Bro Morgannwg	171,074	128,640	101,885	.	26,755
Caerdydd	434,423	333,983	263,250	.	70,734
Rhondda Cynon Taf	361,876	305,834	254,787	.	51,048
Merthyr Tudful	88,668	75,581	63,526	.	12,055
Caerffili	263,354	219,568	182,375	.	37,193
Blaenau Gwent	111,887	96,272	81,144	.	15,129
Tor-faen	140,847	116,854	97,009	.	19,844
Sir Fynwy	118,941	86,104	66,753	.	19,352
Casnewydd	211,202	171,347	141,180	.	30,167
Pob cyngor sir/bwrdeistref sirol	4,403,715	3,532,973	2,875,973	.	657,000
Awdurdodau heddlu:					
Dyfed Powys	65,647	50,032	4,743	32,690	12,599
Gwent	91,557	75,945	18,157	44,267	13,521
Gogledd Cymru	94,514	73,657	8,797	48,067	16,793
De Cymru	201,124	166,112	44,093	91,932	30,087
Pob awdurdod heddlu	452,842	365,746	75,790	216,956	73,000
Cymru	4,856,557	3,898,719	2,951,763	216,956	730,000

Ffynhonnell : Setliad Refeniw Llywodraeth Leol, 2006-07. Mae'r ffigyrau yma yn disgyn tu allan i derfynnau Ystadegau Cenedlaethol

C3 Aseidiadau gwario safonol a ffynhonnell cymorth y llywodraeth ganolog y pen o'r boblogaeth, yn ôl awdurdod, 2006-07 (a)

£ y pen

	Cymorth llywodraeth ganolog				
	Yn cynnwys:				
	Aseidiadau gwario safonol a grant yr heddlu	Cyfanswm	Grant cynnal referniw	Grant yr heddlu	Cyfran o ardrethi annomestig wedi'u hailddosbarthu
Cyngorau sir/bwrdeistref sirol:					
Ynys Môn	1,570	1,251	1,026	.	224
Gwynedd	1,613	1,296	1,072	.	225
Conwy	1,508	1,176	949	.	227
Sir Ddinbych	1,545	1,248	1,024	.	224
Sir y Flint	1,393	1,088	866	.	222
Wrecsam	1,365	1,074	850	.	223
Powys	1,585	1,254	1,029	.	225
Ceredigion	1,440	1,146	912	.	233
Sir Benfro	1,557	1,228	1,006	.	222
Sir Gaerfyrddin	1,510	1,222	998	.	224
Abertawe	1,466	1,176	950	.	226
Castell-nedd Port Talbot	1,546	1,284	1,060	.	224
Pen-y-bont ar Ogwr	1,449	1,166	944	.	221
Bro Morgannwg	1,399	1,052	833	.	219
Caerdydd	1,371	1,054	831	.	223
Rhondda Cynon Taf	1,561	1,319	1,099	.	220
Merthyr Tudful	1,610	1,373	1,154	.	219
Caerffili	1,542	1,286	1,068	.	218
Blaenau Gwent	1,625	1,399	1,179	.	220
Tor-faen	1,558	1,292	1,073	.	219
Sir Fynwy	1,364	988	766	.	222
Casnewydd	1,514	1,229	1,012	.	216
Pob cyngor sir/bwrdeistref sirol	1,492	1,197	974	.	223
Awdurdodau heddlu:					
Dyfed Powys	130	99	9	65	25
Gwent	164	136	33	80	24
Gogledd Cymru	140	109	13	71	25
De Cymru	165	136	36	75	25
Pob awdurdod heddlu	153	124	26	73	25
Cymru	1,645	1,320	1,000	73	247

Ffynhonnell : Setliad Referniw Llywodraeth Leol, 2006-07. Mae'r ffigyrau yma yn disgyn tu allan i derfynau Ystadegau Cenedlaethol

(a) Yn seiliedig ar amcangyfrifon canol-blwyddyn y Cofrestrdydd Cyffredinol o'r boblogaeth ar gyfer 2004.

C4 Grantiau penodol, yn ôl gwasanaeth

	<i>£ miloedd</i>				
	2002-03	2003-04	2004-05	2005-06 (a)	2006-07 (a)
Grantiau cyfredol:					
Addysg (b)	241,001	277,181	273,363	255,455	251,166
Gwasanaethau cymdeithasol	124,425	180,756	232,818	203,742	162,988
Gwasanaethau'r Swyddfa Gartref a diogelu	51,096	68,580	67,848	37,336	44,721
Gweinyddu budd-dâl tai/y dreth gyngor	11,766	22,943	24,209	21,775	25,497
Tai cronfa'r cyngor (c)	274,770	320,947	598,222	635,946	639,642
Rheoli gwastraff	15,378	19,049	54,663	45,026	65,762
Grantiau Parciau Cenedlaethol	8,529	9,652	10,297	10,619	10,729
Arall	49,383	103,545	117,400	134,182	136,061
Pob grantiau cyfredol	776,348	1,002,652	1,378,819	1,344,080	1,336,566
Ariannu cyfalaf					
Addysg	0	0	0	12,464	10,458
Gwasanaethau'r Swyddfa Gartref a diogelu	1,009	872	953	478	197
Tai cronfa'r cyngor	1,194	1,164	1,031	699	568
Rheoli gwastraff	0	0	0	8,580	8,947
Arall	244	0	0	0	0
Pob grantiau ariannu cyfalaf	2,447	2,036	1,984	22,221	20,170
Pob grant penodol	778,795	1,004,688	1,380,803	1,366,301	1,356,736
Memorandwm:					
Grant budd-dâl y dreth gyngor	120,036	133,039	155,044	156,595	167,777

Ffynhonnell: Ffurflenni Refeniw Alldro a ffurflenni Cyllideb Refeniw

(a) Cyllidebau.

(b) Yn cynnwys grant Cyngor Cenedlaethol ELWa.

(c) Yn cynnwys iwfansau rhent gorfodol. O 2004-05 ymlaen, yn cynnwys ad-daliadau rhent a ganiatwyd i denantiaid HRA a oedd yn rhan o'r cyfrif refeniw tai yn flaenorol ac sydd wedi'i ariannu 100% trwy grant gan yr Adran dros Gwaith a Phensiynau.

C5 Grant y parciau cenedlaethol (a)

	<i>£ miloedd</i>			
	Bannau Brycheiniog	Arfordir Sir Benfro	Eryri	Cymru
1990-91	905	1,086	1,438	3,430
1991-92	1,007	1,208	1,599	3,814
1992-93	1,399	1,643	2,151	5,193
1993-94	1,443	1,694	2,217	5,354
1994-95	1,476	1,733	2,268	5,477
1995-96	1,484	1,742	2,380	5,606
1996-97	1,672	1,823	2,339	5,834
1997-98	1,672	1,823	2,339	5,834
1998-99	1,722	1,878	2,434	6,034
1999-00	1,722	1,878	2,434	6,034
2000-01	1,865	2,033	2,636	6,534
2001-02	2,140	2,257	2,926	7,324
2002-03	2,458	2,665	3,406	8,529
2003-04	2,897	2,971	3,784	9,652
2004-05	3,060	3,175	4,062	10,297
2005-06 (b)	3,117	3,290	4,212	10,619
2006-07 (b)	3,152	3,323	4,254	10,729

Ffynhonnell: Ffurflenni Refeniw Alldro a ffurflenni Cyllideb Refeniw

(a) Cyn 1996-97 rhoddwyd grant y parciau cenedlaethol i awdurdodau parciau cenedlaethol yn anuniongyrchol, drwy'r cynghorau sir perthnasol, ar ffurf grant atodol. Heb gynnwys dyraniadau grant cyfalaf. Y grantiau hyn yw mwyaf o'r arian refeniw ar gyfer y parciau cenedlaethol. Darperir cyfran arall gan gyfraniadau oddi wrth yr awdurdodau lleol a leolir o fewn ffiniau'r parciau cenedlaethol. Ffynhonnell y ffigurau hyd at 1999-2000 yw Cynulliad Cenedlaethol Cymru. Ffynhonnell ffigurau 2000-01 ac ymlaen yw ffurflenni alldro refeniw a ffurflenni cyllideb.

(b) Cyllidebau.

Ardrethi annomestig (NDR): Ardrethi a delir i *awdurdodau bilio* gan bob busnes yn ardal yr awdurdod hwnnw. Ers 1 Ebrill 1990, mae'r rhain wedi'u seilio ar gyfradd fusnes unffurf ledled Cymru a elwir y punt-dâl cenedlaethol sengl a bennwyd gan y llywodraeth ganolog. Cymhwysir y punt-dâl cenedlaethol hwn i *werth ardrethol* pob eiddo annomestig i sefydlu'r bil ar gyfer yr eiddo hwnnw. Mae *awdurdodau bilio* yn talu'r ardrethi annomestig a gesglir i mewn i gronfa ganolog a rennir yn gyntaf rhwng cynghorau sir a chynghorau bwrdeistref sirol ac awdurdodau heddlu ac a ailddosberthir wedyn rhwng pob awdurdod yn ôl cyfrannau'r boblogaeth oedolion. Disodlodd hyn y system flaenorol lle byddai'r *awdurdodau bilio* yn pennu eu hardrethi eu hunain ac yn cadw'r ardrethi sy'n ymwneud â'r holl fusnesau yn eu hardal.

Arian cyfalaf cyffredinol (GCF): Y cyfanswm sydd ar gael ar gyfer cynghorau sir neu gynghorau bwrdeistref sirol Cymru ar gyfer ariannu *gwariant cyfalaf cyffredinol*. Rhoddir y dyraniadau yn flynyddol i bob *awdurdod lleol* cyn dechrau pob blwyddyn ariannol, gan gwmpasu'r mwyafrif o'r gwasanaethau sylfaenol a wneir gan yr awdurdodau ac a gyfrifir gan ddefnyddio fformwlâu dosbarthu cytûn. Ar gyfer y blynyddoedd ariannol hyd at a chan gynnwys 1999-2000, yr oedd GCF yn cynnwys yn llwyr *cymeradwyaethau credyd sylfaenol*, ond ar gyfer 2000-01 ymlaen, mae GCF yn rhannol yn *gymeradwyaethau credyd sylfaenol* ac yn rhannol *grant cyfalaf cyffredinol*.

Asesiadau gwario safonol (SSAs): Asesiadau a benderfynir yn ganolog o angen pob awdurdod i wario ar wasanaethau refeniw, ar sail *cyfanswm gwariant safonol*. Fe'u cyfrifir ychydig cyn y flwyddyn y maent yn cyfeirio ati gan ddefnyddio egwyddorion a sefydlwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru gan gwmpasu nodweddion demograffig, ffisegol a chymdeithasol pob ardal, fel y'u hadlewyrchir gan amrediad o ddangosyddion.

Mae SSAs yn cynnwys elfen i gwmpasu'r angen i wario ar elfen *taliadau cyfalaf gwariant refeniw*, ac elfen i gwmpasu'r angen i wario ar yr elfen *ariannu dyled o wariant refeniw*. Seilir y dosbarthiad o'r elfen *gyfredol* rhwng yr awdurdodau lleol ar y dosbarthiad o wahanol ddangosyddion o angen, megis niferoedd disgyblion, poblogaeth a mesurau o amddifadedd a gwledigrwydd. Seilir y dosbarthiad o'r elfen *taliadau cyfalaf* rhwng yr awdurdodau lleol ar y ffigur terfyn uchaf credyd diweddaraf sydd ar gael ar gyfer pob awdurdod (sef yn y bôn lefel y ddyled heb ei thalu) ynghyd ag amcangyfrifon o sut y bydd hyn yn newid yn y flwyddyn y mae'r SSAs yn cyfeirio ati.

Awdurdod lleol: Mae yna lawer o ddiffiniadau o awdurdodau lleol, sydd wedi'u dyfeisio i fodloni gofynion y Deddfau Seneddol y cawsant eu sefydlu o danynt. Yn y cyhoeddiad hwn, mae i'r term ystyr eithriadol o eang sy'n cynnwys pob corff lleol, heblaw cwmnïau sy'n masnachu i gael elw, ac y mae neu yr oedd ganddynt bŵer i godi'r *dreth gyngor*, y *tâl cymunedol*, ardrethi, ardollau neu daliadau neu i'w gwneud yn ofynnol iddynt gael eu codi. Yng Nghymru, mae'r dyletswyddau hyn yn cael eu cyflawni'n bennaf gan gynghorau sir neu gynghorau bwrdeistref sirol (y cynghorau sir a'r cynghorau dosbarth cyn 1 Ebrill 1996) a chan awdurdodau heddlu ac awdurdodau tân. Er hynny, mae gwybodaeth am gyrff praeseptio eraill megis cynghorau cymuned yn cael ei chynnwys lle bo'n berthnasol.

Awdurdod praeseptio: *Awdurdod lleol* sy'n ceisio swm, a elwir praesept, oddi wrth *awdurdod bilio* i ariannu ei wariant. Yng Nghymru yr awdurdodau praeseptio yw awdurdodau'r heddlu a chynghorau cymuned. Mae awdurdodau'r heddlu yn praeseptio am symiau i ariannu'r gyfran honno o'u gwariant na chynhwysir mohoni gan gymorth y llywodraeth ganolog, gan gynnwys y *grant cynnal refeniw*, *grant yr heddlu* ac *ardrethi annomestig* wedi'u hailddosbarthu ac incwm arall, tra mae cynghorau cymuned yn praeseptio am symiau i gynnwys swm llawn ei gwariant.

Awdurdodau bilio: *Awdurdodau lleol* a awdurdodir i bennu taliadau lleol a rhoi biliau am y *dreth gyngor* a'r *ardrethi annomestig* ar ei ran ei hun, ac awdurdodau eraill yn yr ardal (a elwir *awdurdodau praeseptio*). Yng Nghymru, yr awdurdodau bilio yw'r cynghorau sir neu'r cynghorau bwrdeistref sirol.

Budd-dâl Tai: Fe'i dyfernir gan yr awdurdodau lleol ar sail prawf moddion i roi cymorth gyda rhent ac mae'n daladwy mewn perthynas â llety preswyl. Dyma'r ddau gategori o Fudd-dâl Tai:

- ad-daliadau rhent sy'n rhoi cymorth gyda'r rhent a delir gan denantiaid *awdurdod lleol*;
- lwfansau rhent sy'n rhoi cymorth gyda'r rhent a delir gan bobl nad ydynt yn denantiaid *awdurdod lleol*.

Mae'r dull asesu yn amrywio rhwng achosion ardystiedig ac achosion safonol. Achosion ardystiedig yw'r rhai lle mae'r hawliwr yn cael cymhorthdal incwm. Fel rheol mae budd-dâl tai ardystiedig yn cynnwys 100 y cant o rent yr hawliwr llai didyniadau os oes yna bobl nad ydynt yn ddibynyddion (e.e. lletywyr, plant sy'n oedolion) yn y cartref, os yw'r rhent yn cynnwys amwynderau megis gwres ac o dan rai amgylchiadau eraill. Fel rheol, mae budd-dâl tai safonol yn cynnwys llai na 100 y cant o'r rhent. Mae swm y budd-dâl yn dibynnu'n bennaf ar lefel y rhent, lefel incwm yr hawliwr a maint yr aelwyd.

Budd-dâl y dreth gyngor: Mae'n helpu pobl ar incwm isel i dalu eu rhwymedigaeth *treth gyngor*, drwy ad-daliad rhannol neu lawn o dan ddarpariaethau'r cynllun budd-dâl. Gweinyddir y cynllun gan yr awdurdodau lleol ac mae lefel yr ad-daliad yn dibynnu ar amgylchiadau personol a lefel y *dreth gyngor* sydd i'w thalu. Disodlodd budd-dâl y dreth gyngor fudd-dâl y *tâl cymunedol* ar 1 Ebrill 1993 a ddisodlodd ad-daliadau ardrethi ar 1 Ebrill 1990.

Cronfa Adfywio Leol: Disodlodd hon yr hen Her Gyfalaf ar 1 Ebrill 2000, a ddisodlodd y Cynllun Datblygu Strategol ar 1 Ebrill 1997, a chyn hynny Prosiectau o Bwysigrwydd Rhanbarthol neu Genedlaethol Arbennig/Prosiectau Arbennig, y Rhaglen Drefol a'r Fenter Wledig. Mae'r Gronfa Adfywio Leol yn cefnogi prosiectau sy'n hybu datblygiad economaidd, amgylcheddol a chymdeithasol ac sydd o fudd i ardaloedd lle ceir angen cymdeithasol. Cymeradwyir prosiectau yn flynyddol gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru a rhoddir cymorth trwy gyfrwng grant a/neu *gymeradwyaeth credyd atodol*.

Cronfa gyngor (yr enw arni oedd y gronfa gyffredinol rhwng 1990-91 a 1995-96) - mae'n ofynnol i bob cyngor sir neu gyngor bwrdeistref sirol gadw cronfa gyngor. Ac eithrio taliadau a wneir i gronfa ymddiriedolaeth neu oddi yno, rhaid talu pob swm a dderbynnir i mewn i'r gronfa gyngor a rhaid gwneud pob taliad, gan gynnwys *praeseptau*, o'r gronfa gyngor. Yn y cyhoeddiad hwn, mae'r term cronfa gyngor yn cyfeirio yn fwy penodol at gyfrif refeniw'r gronfa gyngor nad yw'n cynnwys y *cyfrif refeniw tai* a *gwasanaethau masnachu*.

Cyfanswm gwariant safonol (TSS): Swm y *gwariant refeniw* y mae Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn credu ei bod yn briodol i holl awdurdodau Cymru ei dynnu wrth ddarparu gwasanaethau ac ariannu gwariant. Mae'n cynnwys gwariant a ariennir gan *grantiau penodol* y *llywodraeth* y tu allan i *gyllid allanol agregedig*, sef yn fras y lefel briodol o wariant ar swyddogaethau'r *awdurdodau lleol* a ddaw o dan gyfrifoldeb Cynulliad Cenedlaethol Cymru.

Cyfredol: Yr elfen **gyfredol** o *wariant refeniw* yw cost rhedeg gwasanaethau'r awdurdodau lleol yn y flwyddyn ariannol. Mae'r rhain yn cynnwys costau staffio, gwres, goleuadau a glanhau, ynghyd â gwariant ar nwyddau a gwasanaethau a ddefnyddir yn ystod y flwyddyn. Gwrthbwsir y gwariant hwn gan incwm o werthiannau, ffioedd a thaliadau ac incwm arall o ffynonellau lleol, gan roi *gwariant cyfredol net*, y gellir ei ddiffinio hefyd fel gwariant ar weithwyr cyflogedig a chostau rhedeg, llai gwerthiannau, ffioedd, taliadau, ad-daliadau mewnol ac incwm arall heb fod yn grant (megis derbyniadau o awdurdodau eraill). Mae *gwariant cyfredol net* yn cynnwys y gwariant hwnnw a ariennir gan *grantiau penodol y llywodraeth*.

Mae'r tablau yn Atodiad A yn rhoi dadansoddiad manwl o wariant cyfredol. Wrth ystyried y gwariant yn unig ac nid yr incwm, gellir cyfrif costau a gysylltir â gwasanaethau canolog megis gweinyddiaeth cyffredinol a rhai gwasanaethau sydd mewn 'pŵl' ddwywaith, a hynny am fod cyfran o'r gwariant ar gyfer y gwasanaethau canolog hyn yn cael ei ailgodi ar wasanaethau eraill a'i gofnodi yn eu herbyn. Er y cymerir credyd i mewn i'r gwasanaethau canolog fel incwm o'r gwasanaethau eraill hyn, mae'r gwasanaethau canolog a'r gwasanaethau eraill yn dangos y gwariant perthnasol fel 'costau rhedeg'. Cyfrifir gwariant am yr eitemau wedi'u hailgodi hyn ddwywaith, er nad yw cyfrif dwbl yn digwydd yn achos *gwariant cyfredol net*, gan fod un rhan yn cael ei gwrthbwyso fel incwm ac yn cael ei diddymu.

Cyfrif refeniw tai (HRA): Cyfrif awdurdod lleol sy'n dangos yr incwm a'r gwariant *cyfredol* ar wasanaethau tai mewn perthynas â'i stoc dai ei hun. Mae'r cyfrif yn wahanol i *gronfa'r cyngor* a'r *cyfrifon masnachu* ac yn cael ei ariannu'n bennaf drwy renti a chymhorthdal gan y llywodraeth sy'n benodol i'r cyfrif hwn. Yng Nghymru, y cynghorau sir neu'r cynghorau bwrdeistref sirol yw'r awdurdodau galluogi, mewn perthynas â thai cymdeithasol, er bod cymdeithasau tai bellach yn ddarparwyr sylweddol hefyd. Mae rhai gwasanaethau tai ychwanegol (tai cronfa'r cyngor) yn ymddangos hefyd yng nghyfrifon y *gronfa gyngor*; mae'r rhain yn cynnwys grantiau gwella a benthyciadau ar gyfer prynu ac adnewyddu tai o dan Ddeddfau Caffael Anheddau Bach a darpariaeth ar gyfer pobl ddigartref.

Cyfrifon archwiliedig: Mewn rhai achosion mae'r ffigurau alldro a welir yn y tablau wedi'u seilio ar amcangyfrifon gorau awdurdod a oedd ar gael pan lenwyd y ffurflenni alldro a gallant fod yn wahanol i'r ffigurau terfynol a gyhoeddir yng nghyfrifon archwiliedig yr awdurdod.

Cyllid allanol agregedig (AEF): Swm y *grant cynnal refeniw*, swm dosbarthadwy *ardrethi annomestig* a *grantiau penodol y llywodraeth* a roddir er mwyn cynnal yr elfen bresennol o *wariant cyfredol*.

Cymeradwyaeth credyd atodol (SCA): *Cymeradwyaeth credyd* sy'n gynllun neu'n wasanaeth penodol ac y gellir ei roi cyn, yn ystod neu hyd at y chwe mis ar ôl y flwyddyn ariannol y tynnir y gwariant ynddi.

Cymeradwyaethau credyd: Awdurdodiad a roddir gan y llywodraeth ganolog i ddefnyddio credyd, hyd at derfyn y gymeradwyaeth, i ariannu *gwariant cyfalaf* neu ymrwymadau. Maent yn caniatáu defnyddio nid yn unig benthyciadau ond hefyd *trefniadau credyd*. Gellir rhoi cymeradwyaethau credyd fel *cymeradwyaeth credyd sylfaenol*, sy'n ymwneud â *gwariant cyfalaf cyffredinol* cyn dechrau'r flwyddyn ariannol y mae'n ymwneud â hi, neu fel *cymeradwyaethau credyd atodol*, sy'n ymwneud â rhaglen neu brosiect penodol, ac y gellir eu rhoi ar unrhyw adeg hyd at 6 mis ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol y daeth i rym ynddi.

Cymeradwyaethau credyd sylfaenol (BCAs): Fe'u rhoddir gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru i gynghorau sir neu gynghorau bwrdeistref sirol Cymru fel cymeradwyaethau i fenthycu neu i ddefnyddio *trefniadau credyd* i ariannu *gwariant cyfalaf cyffredinol*. Rhoddir BCAs i awdurdodau tân Cymru gan yr Adran dros Drafnidiaeth Llywodraeth Leol ar Rhanbaarthau. Ar gyfer y blynyddoedd ariannol hyd at a chan gynnwys 1999-2000, yr oedd *arian cyfalaf cyffredinol* yn cynnwys BCAs yn llwyr. Ar gyfer 2000-01 ymlaen, mae BCAs yn is-set o *arian cyfalaf cyffredinol*.

Cynllun lleihau'r dreth gyngor (CTRS): Grant a dalwyd i rai awdurdodau lleol rhwng 1996-97 a 2000-01 i liniaru effaith codiadau gormodol blwyddyn-ar-flwyddyn yn y *dreth gyngor* o ganlyniad i newidiadau yn y dosbarthiad rhwng awdurdodau unigol o *asesiadau gwario safonol* a thrwy hynny y *grant cynnal refeniw*. Fe'i hariennir naill ai fel ailgylchiad o gyfanswm y *grant cynnal refeniw*, neu fel *cyllid allanol agregedig*, ac fe gafodd ei ddisodli gan grant trosiannol yn 2001-02.

Derbyniad cyfalaf tybiannol: Derbyn y cyfan neu ran o swm nad yw mewn arian, a fyddai wedi bod yn *dderbyniad cyfalaf* pe bai'r swm wedi'i dalu mewn arian. Mae'r un rheolau yn gymwys i dderbyniadau cyfalaf tybiannol ag i *dderbyniadau cyfalaf*, h.y. rhaid neilltuo canran benodedig o'r derbyniad fel darpariaeth ar gyfer *rhwymedigaethau credyd*.

Derbyniadau cyfalaf: Yn codi wrth waredu asedau sefydlog ac ad-dalu grantiau a blaensymiau cyfalaf neu wrth realeiddio buddsoddiadau, heblaw buddsoddiadau cymeradwy (*gweler derbyniadau cyfalaf tybiannol*).

Derbyniadau cyfalaf defnyddiadwy: Gweddill *derbyniadau cyfalaf* ar ôl neilltuo'r rhan neilltuedig (fel y'i penderfynir o dan Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1989) a thynnu costau gweinyddol gwaredu tai a'r derbyniadau hynny sy'n daladwy i'r Trysorlys. Gellir defnyddio'r derbyniadau hyn i dalu gwariant a dynnir at ddibenion cyfalaf neu fel darpariaeth i dalu *rhwymedigaethau credyd*.

Gofyniad ariannu cyfalaf Mesurydd cynghorus sydd wedi'i ddiffinio yng nghôd cynghorus CIPFA, yn gyffredinol mae'n cynrychioli yr angen gwaelodol i fenthycu ar gyfer gwariant cyfalaf.

Y gofyniad cyllideb: *Gwariant refeniw gros* llai'r hyn a ariennir gan holl *grantiau penodol* y *llywodraeth* heblaw grantiau'r heddlu a'r gwariant hwnnw a ariennir o gronfeydd *yr awdurdodau lleol*. Swm y gwariant ydyw a gefnogir gan y *dreth gyngor* a'r *tâl cymunedol* a chymorth cyffredinol oddi wrth y *llywodraeth ganolog*, sef y *grant cynnal refeniw*, *grant yr heddlu*, *ardrethi annomestig* wedi'i hailddosbarthu, ac unrhyw ryddhad grant ar gyfer y *dreth gyngor* neu'r *tâl cymunedol*.

Grant cyfalaf cyffredinol: O 2000-01 ymlaen, mae'n elfen o *arian cyfalaf cyffredinol*. Arian grant uniongyrchol ydyw tuag at ariannu *gwariant cyfalaf cyffredinol*.

Grant cynnal refeniw (RSG): Fe'i telir i'r awdurdodau lleol gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru fel un o brif elfennau cymorth ar gyfer *gwariant refeniw*, fel sy'n ofynnol yn ôl adran 78(1) o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988. Er mwyn cyrraedd y swm agregedig o RSG, mae Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn penderfynu ar lefel o *gyfanswm gwariant safonol* ac wedyn yn pennu lefel *cyllid allanol agregedig* (AEF). RSG yw'r eitem cydbwyso o fewn AEF ar ôl i'r swm dosbarthadwy o *ardrethi annomestig* a lefelau rhai *grantiau penodol y llywodraeth* tuag at wariant refeniw gael eu penderfynu.

Diben system y grant cynnal refeniw yw galluogi'r awdurdodau i ddarparu lefel gyffredin o wasanaeth sy'n gyson â'r ffigur agregedig hwn o *gyfanswm gwariant safonol*. Ei nod yw gwneud iawn am wahaniaethau o ran ar ba lefel y mae angen i'r awdurdodau wario ac ar ba lefel y gallant godi'r *dreth gyngor* er mwyn darparu lefel gyffredin o wasanaeth. Bodlonir yr amcan hwn drwy gyfrif y grant cynnal refeniw am bob awdurdod fel y gwahaniaeth rhwng ei *asesiad gwariant safonol* a swm ei incwm *ardrethi annomestig* wedi'u hailddosbarthu a'r *tâl cymunedol / y dreth gyngor* ar gyfer incwm gwario safonol.

Grant trosiannol: Grant a delir i rai awdurdodau lleol i liniaru effaith codiadau gormodol blwyddyn-ar-flwyddyn yn y dreth gyngor o ganlyniad i newidiadau yn y dosbarthiad rhwng awdurdodau unigol o asesiadau gwario safonol a thrwy hynny y grant cynnal refeniw. Fe'i ariennir fel cyfanswm cyllid allanol ac fe ddisodlodd cynllun lleihau'r dreth gyngor ym 2001-02.

Grant y tâl cymunedol: Grant canolog unigryw a dalwyd i'r awdurdodau lleol ym 1991-92 i leihau £140 ar fil pob trethdalwr personol. Yn y blynyddoedd olynol cynhwyswyd y swm o fewn cyfanswm y *grant cynnal refeniw*.

Grant yr heddlu: Fe'i telir i awdurdodau'r heddlu gan y Swyddfa Gartref fel un o brif elfennau cymorth ar gyfer *gwariant refeniw* yr awdurdod heddlu. Mae'n rhan o'r *gofyniad cyllideb* ac ni chynhwysir mohono felly o fewn *grantiau penodol y llywodraeth*. Cyfrifir grant yr heddlu gan ddefnyddio'r un fformwla ag a ddefnyddir ar gyfer cyfrif *asesiadau gwario safonol* awdurdodau'r heddlu.

Gwariant cyfalaf: Buddsoddi yng ngwasanaethau'r *awdurdodau lleol*, yn bennaf darparu, caffael a gwella asedau penodedig megis tir, adeiladau, cerbydau a pheiriannau ynghyd â thalu grantiau a blaensymiau i rai cyrff, megis grantiau adnewyddu cartrefi a wneir i berchnogion tai preifat. Ariennir gwariant cyfalaf yn rhannol drwy fenthyca; telir yr ad-daliadau blynyddol o brifswm a llog a geir o ganlyniad o *wariant refeniw*. Ar wahân i'r taliadau hyn am fenthyciadau, mae gan wariant cyfalaf hefyd oblygiadau ar gyfer yr elfen *gyfredol* o *wariant refeniw*, gan fod asedau newydd yn cynhyrchu costau refeniw newydd, megis staffio, gwres a chostau glanhau.

Gwariant cyfalaf sy'n cael ei godi ar y cyfrif refeniw (CERA): Unrhyw *wariant cyfalaf* a delir o gyfrif refeniw neu o gronfeydd refeniw wrth gefn. Ymhlith pethau eraill mae'n cynnwys: cyfraniadau refeniw at wariant cyfalaf; *gwariant cyfalaf* sy'n cael ei dalu o gronfeydd refeniw wrth gefn; a symiau sy'n cael eu neilltuo o gyfrif refeniw fel swm i dalu am gredyd ar gyfer *trefniadau credyd* neu mewn perthynas â *derbyniadau cyfalaf tybiannol*.

Gwariant cyfredol net: gweler elfen *gyfredol gwariant refeniw*.

Gwariant refeniw: Gwariant y mae angen ei ariannu o refeniw yn y flwyddyn gyfredol. Mae hyn yn cynnwys cost barhaus cynnal gwasanaethau lleol, gan gynnwys cyflogau gweithwyr cyflogedig a phrynu nwyddau a gwasanaethau (gweler elfen *gyfredol gwariant refeniw*) a chost ariannu *gwariant cyfalaf* (gweler elfen *taliadau cyfalaf gwariant refeniw*). Mae gan wariant refeniw hefyd ystyr benodol wrth ystyried cyfanswm gwariant refeniw, sef *gwariant refeniw gros heb gynnwys* yr hyn a ariennir gan *grantiau penodol y llywodraeth* y tu allan i *gyllid allanol agrededig*. Mae hyn yn hepgor gwariant ar wasanaethau a weinyddir gan yr awdurdodau lleol yn bennaf ar ran y llywodraeth ganolog, er enghraifft dyfarniadau gorfodol i fyfyrwyr, fel bod y mesur yn adlewyrchiad gwell o gyfanswm gwariant yr awdurdodau lleol. Gelwir gwariant refeniw a ddiffinnir fel hyn yn aml yn wariant ar sail *cyfanswm gwariant safonol*.

Gwariant refeniw gros: Elfenn gyfredol net (gweler *cyfredol*) o *wariant refeniw*, ynghyd ag elfen *taliadau cyfalaf wariant refeniw*. I bob pwrpas yr holl wariant refeniw ydyw, gan gynnwys yr hyn a ariennir gan incwm o werthiannau, ffioedd a thaliadau a ffynonellau eraill heb fod yn ffynonellau grant, ond gan gynnwys yr hyn a ariennir gan *grantiau penodol y llywodraeth*, a hynny o fewn *cyllid allanol agrededig* a'r tu allan iddo.

Gwariant refeniw net: Defnyddir gwariant net fel rheol yng nghyd-destun gwariant refeniw. Gwariant refeniw net yw'r holl wariant refeniw heb gynnwys yr hyn a ariennir gan incwm o werthiannau, ffioedd, a thaliadau a ffynonellau eraill heb fod yn grantiau, a'r hyn a ariennir gan *grantiau penodol y llywodraeth*, a hynny o fewn *cyllid allanol agrededig* a'r tu allan iddo. Fel arall swm y gwariant ydyw a gefnogir gan y *dreth gyngor* a chymorth cyffredinol gan y llywodraeth ganolog, plws (neu lai) unrhyw neilltuadau o gronfeydd ariannol (neu iddynt) .

Gwasanaethau masnachu: Gwasanaethau'r *awdurdodau lleol* y bwriedir eu hariannu yn bennaf o daliadau a godir ar ddefnyddwyr y gwasanaeth. Gall y defnyddwyr hyn fod yn wasanaethau eraill yr *awdurdodau lleol* neu beidio. Cofnodir gwariant ac incwm ar gyfer y gwasanaethau hyn mewn cyfrifon masnachu ar wahân, sydd, at ei gilydd, yn cydbwysu i raddau. Caiff unrhyw wargedau neu ddiffygion ar y cyfrifon masnachu eu trosglwyddo i'r *gronfa gyngor*, ac maent yn rhan o gyfanswm *gwariant refeniw*. Ni roddir manylion gwasanaethau masnachu yn y cyhoeddiad hwn, ond gellir eu cael oddi wrth y cyfeiriad ar flaen y cyhoeddiad hwn.

Gwasanaethau'r gronfa gyngor: Gwasanaethau'r *awdurdod lleol* sy'n cael eu hariannu'n bennaf drwy drethi lleol a grantiau ac sy'n dibynnu i raddau cyfyngedig yn unig ar incwm o ffioedd, taliadau a gwerthiannau. Maent yn cynnwys addysg, yr heddlu, tân, priffyrdd, gwasanaethau cymdeithasol personol a gwasanaethau amgylcheddol.

Gwerth ardrethol eiddo: Fe'i cyfrifir ar sail ei werth rhentu tybiannol gan Asiantaeth y Swyddfa Brisio, sef y rhent a fyddai'n perthyn i'r eiddo pe bai'n cael ei gynnig ar y farchnad agored. O dan y drefn ar gyfer *ardrethi annomestig* cynhelir prisiadau bob pum mlynedd a daeth hynny i rym yn Ebrill 1990, Ebrill 1995, Ebrill 2000 ac Ebrill 2005.

Prisiau alldro (neu arian parod): Gwariant a ddangosir yn ôl prisiau alldro sy'n adlewyrchu lefel y prisiau a oedd mewn grym pan dynnwyd y gwariant, h.y. gwariant gwirioneddol o fewn cyfnod amser penodedig. Bydd cymariaethau gwariant dros amser yn ôl prisiau alldro yn dangos codiadau oherwydd chwyddiant yn ogystal â newidiadau go iawn yn lefelau gwasanaethau, ayb.

Y Rhestr ardrethu ganolog: Yn dangos *gwerthoedd ardrethol* (agregedig) dosbarthiadau penodol o hereditament annomestig a feddiennir gan bersonau dynodedig. Mae'r rhestr yn dangos: hereditamentau (ac eithrio pwerdai nad ydynt wedi'u meddiannu gan National Power, Nuclear Electric a Powergen; a dociau a phorthladdoedd mawr) a thelathrebiadau, rhai piblinellau traws gwlad a rhai dyfrffyrdd sy'n cael eu prisio ar sail statudol arferol.

Rhwymedigaethau credyd: O dan Ran IV o Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1989, mae'n ofynnol i awdurdodau lleol neilltuo cyfrannau penodedig o'u *derbyniadau cyfalaf fel darpariaeth* yn erbyn rhwymedigaethau credyd (neu ddyled). Gellir defnyddio'r hyn sy'n weddill, a elwir *derbyniadau cyfalaf defnyddiadwy*, i ariannu *gwariant cyfalaf* neu gall yr awdurdod ei neilltuo'n wirfoddol fel darpariaeth i dalu rhwymedigaethau credyd. Yn ogystal, mae gofyn i'r awdurdodau wneud isafswm darpariaeth o'u cyfrifon refeniw i dalu rhwymedigaethau o'r fath a gallant wneud cyfraniadau refeniw gwirfoddol atodol.

Y tâl cymunedol: Fe'i cyflwynwyd yn lle'r ardrethi domestig ar 1 Ebrill 1990 ac fe gafodd ei ddiddymu a'i ddisodli gan y *dreth gyngor* ar 1 Ebrill 1993. Tâl (neu daliadau) lleol personol ydoedd a bennwyd gan yr *awdurdod bilio a'r awdurdodau praeseptio*, i gasglu refeniw, a oedd, o'i gymryd ynghyd â'u cyfrannau o gymorth y llywodraeth ganolog, yn ddigon i ariannu eu *gofynion cyllideb*. Yr oedd y tâl cymunedol personol yn daladwy, gydag ychydig o eithriadau, gan bawb 18 oed neu drosodd.

Taliadau cyfalaf: Yr elfen **taliadau cyfalaf** o *wariant refeniw* yw cost ad-daliadau dyled a'r llog sy'n daladwy ar fenthyciadau a godir i ariannu hen *wariant cyfalaf* a chyfraniadau refeniw uniongyrchol tuag at *wariant cyfalaf* yn y flwyddyn bresennol (gweler *gwariant cyfalaf a godir ar y cyfrif refeniw*).

Trefniadau Credyd: Ffurfiau ar gredyd nad ydynt yn cynnwys benthycia arian gan *awdurdod lleol*. Maent yn cynnwys prydlesau tir neu eiddo arall a chontractau sy'n darparu ar gyfer credyd estynedig yn yr ystyr bod mwy na blwyddyn ariannol lawn yn mynd heibio rhwng y cyfnod pan wnaeth yr awdurdod gaffael y gwerth a thalu'r gwerth hwnnw. Rhaid i sicrwydd credyd, er enghraifft, fel cymeradwyaeth credyd neu *dderbyniad cyfalaf*, fod ar gael ar gyfer cost lawn y trefniant yn y flwyddyn y gwneir y trefniant ynddi.

Treth gyngor: Tâl lleol personol a bennir gan yr *awdurdod bilio a'r awdurdodau praeseptio* - i gasglu refeniw, sydd o'i gymryd ynghyd â'u cyfrannau o gymorth y llywodraeth ganolog, yn ddigon i ariannu eu *gofynion cyllideb*. Disodlodd y *tâl cymunedol* ar 1 Ebrill 1993 ac mae wedi'i seilio ar werth yr eiddo a nifer yr oedolion sy'n byw yno. Asesodd Asiantaeth y Swyddfa Brisiol yr holl eiddo yn ardal pob cyngor sir neu gyngor bwrdeistref sirol a neilltuo pob eiddo i un o naw band prisio; sef A i I. Caiff eiddo newydd eu prisio a'u gosod mewn band prisio yn ôl eu gwerth tybiannol ym 2003. Pennir y dreth wedyn ar sail y nifer o adeiladau sy'n cyfateb â band D ym mhob blwyddyn, a phennir lefelau'r dreth ar gyfer anheddau mewn bandiau eraill mewn perthynas â gwaelodlin band D.

Treth gyngor ar gyfer gwario safonol (CTSS): Y *dreth gyngor* y gallai pob awdurdod bilio ei phennu pe bai pob awdurdod yn ei ardal yn gwario ar lefel eu *hasesiad gwario safonol*. Dosberthir y *grant cynnal refeniw* i awdurdodau unigol ar y rhagdybiaeth bod pob awdurdod yn pennu *treth gyngor* sy'n gyfartal â'r ffigur hwn. Yn ymarferol, mae CTSS yn wahanol i'r *dreth gyngor* wirioneddol a bennir ym mhob awdurdod, gan fod pob awdurdod yn gwario ar lefel wahanol i'w *hasesiad gwario safonol*. Disodlodd CTSS y *tâl cymunedol* ar gyfer gwario safonol (CCSS) yn y flwyddyn ariannol 1993-94.